

Veiklos ataskaita

2014 m. kovo 29 d.-
2015m. kovo 27 d.

Šiame dokumente pateikiama Lietuvos studentų
sajungos metinė veiklos ataskaita.

Turinys

Įvadas.....	4
Apžvalga.....	5
Studentų atstovai valstybės institucijose ir organizacijose	5
Lietuvos studentų sąjungos nariai	7
Lietuvos studentų sąjungos biuras	8
Lietuvos studentų sąjungos Taryba.....	8
Lietuvos studentų sąjungos Valdyba.....	9
Lietuvos studentų sąjungos Priežiūros komitetas	10
Tarybos posėdžių apžvalga	10
Valdybos posėdžių apžvalga	11
Kokybiškose studijose studijuojantis studentas.....	12
Ryšys su Studijų kokybės vertinimo centru.....	12
Studentų atrankos studijų programų ir institucijų vertinimui.....	12
Studijų krypčių aprašai.....	13
Studijų programų ir institucinio vertinimo metodikos peržiūra	13
Kita veikla studijų kokybės link.....	14
Akademiškai sąžiningas studentas	14
Akademinio sąžiningumo indeksas 2015	14
NOM rezoliucija.....	14
Leidiny „Pilkoji akademinio sąžiningumo zona: formos ir rekomendacijos”	15
Komiteto veikla	15
Konferencija „Alma mater”	16
Socialines garantijas gaunantis studentas	16
Laikino darbo projektas „Įsidarbink“.....	16
Ketinimų protokolai dėl studentų padėties gerėjimo	17
Transporto lengvatų įstatymo pataisos.....	17
Įstatymine baze patenkintas studentas.....	18
Pozicijos dėl LR Mokslo ir studijų įstatymo ruošimas.....	19
Pagrindiniai siūlymai, ties kuriais kyla ginčai	19
Lietuvos studentų sąjungos teikti ir priimti pasiūlymai	20
Lietuvos studentų sąjungos pozicija ir darbas su valstybinėmis institucijomis.....	20
Darbas su kitomis organizacijomis	21
Stipri ir kompetentinga studentų savivalda.....	21
Studentų savivaldų savianalizė.....	22

Studentų savivalda – strategiškai veikianti organizacija	22
Veiklos planas – darbinis įrankis	22
Studentų savivaldos – kompetentingos ir besimokančios.....	23
Savivaldos dokumentai – judame pirmyn gaivindami pamatus.....	23
Startuok studentų savivaldoje	23
Studentų savivalda – jaunimo politikos veikėjas.....	23
Konsultuojame, kad augtumėt	24
Į vykstančius procesus įtraukta studentų savivalda.....	24
Pozicijų formavimas.....	24
Savivaldų įsitraukimas į pozicijų pristatymus.....	25
Veikli studentų savivalda.....	25
Naujo modelio idėja	26
Akademinis (ne)sąžiningumas.....	26
Seniūnai ir studijų programų komitetai	27
Komiteto teikiama nauda	27
Mokymai komitetų nariams	28
Tarptautiniu lygiu veikianti organizacija	28
Tarptautiniai renginiai Lietuvoje	29
Dalyvavimas Europos studentų sąjungos Valdyboje.....	29
Įsitraukimas į procesus susijusius su kokybės užtikrinimu	30
Komunikacija tarptautiniame tinkle	30
Įsitraukimas į ESU projektą „Vote for education“	31
Tikslinės grupės poreikius žinanti organizacija	31
Tyrimas: Jaunimo požiūris į verslo skaidrumą ir korupcijos lygį.....	31
Tyrimas: Studentų patiriama finansinė našta praktikų metu	32
Tyrimas apie diplomų priedelių papildomą apmokestinimą.....	32
Tyrimas: praktikų modeliai Lietuvos aukštosiose mokyklose.....	33
ECTS projektas.....	33
Išmanių sprendimus kurianti ir diegianti organizacija.....	34
Mito, kad LSP gaminamas 2 savaites paneigimas	34
Gamybos procesų pakeitimas ir logistikos optimizavimas	34
LSP universitete.....	35
Eigoje ir ateities planai.....	35
Tradicijas ir pilietiškumo idėjas puoselėjanti organizacija.....	35
Tradiciniai Studentų sąjungos renginiai	35

Tarptautinė studentų diena.....	35
Asamblėja	36
Kalėdinis Padėkos vakaras	36
Kalėdinis savivaldų lankymas	37
Naujų tradicijų kūrimas.....	37
Vasaros sąskrydis	37
„Helovinas“	37
Pilietiškumą puoselėjančios iniciatyvos.....	37
„Su gimtadieniu, Lietuva“	37
„Lietuvai ir man“	38

Įvadas

Praėję metai Lietuvos studentų sąjungai buvo kupini iššūkių, naujų patirčių, darbų ir reikšmingų įvykių. Vienį jų artino mus prie tikslo kurti mūsų studentų sąjungą, kiti tiesė kelius tikslo link. 2014 m. buvo itin reikšmingi stiprinant santykius su švietimo politiką formuojančiomis institucijomis, studentų savivaldose diegiant proaktyvumo principą, kuriant papildomas galimybes studentams ir siekiant poreikiais grįsto atstovavimo.

Lietuvos studentų sąjunga žengė istorinį žingsnį – švenčiant Tarptautinę studentų dieną pasirašytas ketinimų dėl stipendijų didinimo protokolas, kuris užtikrino ilgalaikio bendradarbiavimo su LR Vyriausybe galimybę. Ir toliau bendrauta su Švietimo ir mokslo ministerija siekiant tobulinti LR Mokslo ir studijų įstatymą, siekiant studentų poreikius atitinkančios įstatyminės bazės kūrimo. Stiprintas ryšys su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija kartu kuriant priemones padėsiančias jaunimui greičiau integruotis į darbo rinką.

Ataskaitiniu laikotarpiu daug dėmesio skirta tradicijų puoselėjimui bei naujų kūrimui. Pirmą kartą studentų savivaldos sukviestos neformaliai bendrauti LSS vasaros sąskrydyje, vasara palydėta tradicinėje Asamblėjoje, o naujuosius metus pasitikome Kalėdiniam Padėkos vakare.

Kasdien atstovaudami studentams ministerijose, komitetuose, darbo grupėse, posėdžiuose, konferencijose, tarptautiniuose renginiuose, televizijos ir radijo laidose, bendraudami su verslo, politikos, akademinės bendruomenės atstovais stengiamės pirmiausia įsiklausyti į pačių studentų nuomonę, o savo veiklos pagrindu laikėme studento poreikį ir balsą.

Praėję metai mums buvo aktyvūs, intensyvūs, permainingi ir, be jokios abejonės, pilni tikslų bei iššūkių. Ir vis dėlto, jie atnešė mums patirtį, stiprybę ir galimybę teigti, jog mes esame Lietuvos studentų sąjunga!

Apžvalga

Studentų atstovai valstybės institucijose ir organizacijose

Eil.nr.	Darbo grupė/komitetas/komisija/kita
1.	Bolonijos proceso ekspertų grupė (Gabrielė Gendvilaitė)
2.	Finansų ministerijos tarpinstitucinė komisija, nagrinėjanti paraiškas skirtas valstybės tiksliniam finansavimui skirti (Andrius Zalitis)
3.	Lietuvos darbo biržos Jaunimo metodinė taryba (Andrius Zalitis)
4.	Lietuvos kolegijų direktorių konferencija (Paulius Baltokas, Andrius Zalitis)
5.	Lietuvos nacionalinė Bolonijos proceso stebėsenos darbo grupė (Lithuanian BFUG) (Paulius Baltokas)
6.	Lietuvos pramoninkų konfederacijos Petro Vileišio nominacijų komitetas (Paulius Baltokas)
7.	Lietuvos Respublikos Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos patariamojo komiteto nariai (Paulius Baltokas, Monika Simaškaitė)
8.	Lietuvos Respublikos finansų ministerijos horizontaliųjų prioritetų įgyvendinimo priežiūros darbo grupė (Paulius Baltokas)
9.	Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Kredito įstaigų teiksiančių valstybės remiamas paskolas studentams atrankos komisija (Andrius Zalitis)
10.	Lietuvos Respublikos Seimo Jaunimo ir sporto reikalų komisija (Paulius Baltokas)
11.	Lietuvos Švietimo taryba (Paulius Baltokas)
12.	Lietuvos universitetų rektorių konferencija (Paulius Baltokas, Andrius Zalitis)
13.	LR Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetas (Paulius Baltokas)
14.	Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos darbo grupė regioninei jaunimo politikos stiprinimo programai parengti (Paulius Baltokas)
15.	Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos jaunimo garantijų įgyvendinimo komisija (Paulius Baltokas)
16.	Studijų kokybės vertinimo centro studijų programų apeliacinė komisija (Paulius Baltokas)
17.	Studijų kokybės vertinimo centro Studijų vertinimo komisija (Andrius Zalitis)
18.	Studijų kokybės vertinimo centro Taryba (Paulius Baltokas)
19.	Švietimo ir mokslo ministerijos aukštųjų mokyklų išorinio vertinimo ir akreditavimo tvarkos aprašo atnaujinimo darbo grupė (Paulius Baltokas)
20.	Švietimo ir mokslo ministerijos darbo grupė dėl norminių studijų kainų peržiūrėjimo (Andrius Zalitis)

21.	Švietimo ir mokslo ministerijos darbo grupė LR Mokslo ir studijų įstatymo pataisų projektui parengti (Paulius Baltokas)
22.	Švietimo ir mokslo ministerijos geriausiai vidurinio ugdymo programą baigusiujų eilės sudarymo 2016 metais tvarkos aprašo projekto parengimo darbo grupė (Paulius Baltokas)
23.	Švietimo ir mokslo ministerijos išsilavinimo ir kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu ir įgytų pagal užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų švietimo programas, pripažinimo apeliacinė komisija (Birutė Noreikaitė)
24.	Švietimo ir mokslo ministerijos Nacionalinis studijų programos valdymo komitetas (Paulius Baltokas)
25.	Švietimo ir mokslo ministerijos studijų programų išorinio vertinimo ir akreditavimo tvarkos aprašo naujos redakcijos parengimo darbo grupė (Andrius Zalitis)
26.	Švietimo ir mokslo ministerijos tarpinstitucinė komisija aukštųjų mokyklų paraiškoms vertinti (Paulius Baltokas)
27.	Švietimo ir mokslo ministerijos Tarptautinių studijų komisija (Gabrielė Gendvilaitė)
28.	Švietimo ir mokslo ministerijos valdymo grupė dėl studijų kryptių aprašų rengimo (Andrius Zalitis)
29.	Valstybinio studijų fondo paskolų komisija (Birutė Noreikaitė)
30.	Valstybinio studijų fondo valdyba (Paulius Baltokas)
31.	Valstybinio studijų fondo Valstybės paramos išėvijos ir lietuvių kilmės užsieniečių vaikų, vaikaičių, provaikaičių studijoms Lietuvos aukštosiose mokyklose skyrimo ir atsiskaitymo už skirtas lėšas komisija (Justinas Petkus)
32.	Žinių ekonomikos forumas (Paulius Baltokas)
Tarptautinėse organizacijose:	
33.	ESU darbo grupė „ESU QA Experts Pool“ (Gintarė Alaburdaitė; Monika Simaškaitė)
34.	Europos studentų sąjungos Baltarusijos darbo grupė (ESU Belarus Working Group) (Maksimas Milta)
35.	Europos studentų sąjungos Turkijos studentų sąjungos įvertinimo ekspertų grupė (ESU TOK Study Visit Team) (Andrius Zalitis)

Lietuvos studentų sąjungos nariai

Lietuvos studentų sąjunga vienija 31 studentų savivaldą. Iš jų – 21 tikrasis narys ir 10 narių stebėtojų:

Nr.	Studentų savivalda	Statusas
1.	Aleksandro Stulginskio universiteto Studentų atstovybė (ASU SA)	tikrasis narys
2.	Alytaus kolegijos Studentų atstovybė (AK SA)	tikrasis narys
3.	Europos humanitarinių mokslų universiteto Studentų atstovybė (EHU SA)	tikrasis narys
4.	ISM Vadybos ir ekonomikos universiteto Studentų atstovybė (ISM SA)	tikrasis narys
5.	Kauno kolegijos Studentų atstovybė (KK SA)	tikrasis narys
6.	Kauno technologijos universiteto Studentų atstovybė (KTU SA)	tikrasis narys
7.	Klaipėdos universiteto Studentų sąjunga (KUSS)	tikrasis narys
8.	Klaipėdos valstybinės kolegijos Studentų atstovybė (KVK SA)	tikrasis narys
9.	Kolpingo kolegijos Studentų atstovybė (KOK SA)	tikrasis narys
10.	LCC Tarptautinio universiteto Studentų atstovybė (LCC SA)	tikrasis narys
11.	Lietuvos aukštosios jūreivystės mokyklos Studentų atstovybė (LAJM SA)	tikrasis narys
12.	Lietuvos edukologijos universiteto Studentų atstovybė (LEU SA)	tikrasis narys
13.	Lietuvos sporto universiteto Studentų atstovybė (LSU SA)	tikrasis narys
14.	Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Studentų atstovybė (LSMU SA)	tikrasis narys
15.	Mykolo Romerio universiteto Studentų atstovybė (MRUSA)	tikrasis narys
16.	Šiaulių universiteto Studentų atstovybė (ŠUSA)	tikrasis narys
17.	Tarptautinės teisės ir verslo aukštosios mokyklos Studentų atstovybė (TTVAM SA)	tikrasis narys
18.	Vilniaus kolegijos Studentų atstovybė (VIKO SA)	tikrasis narys
19.	Vilniaus technologijų ir dizaino kolegijos Studentų atstovybė (VTDK SA)	tikrasis narys
20.	Vytauto Didžiojo universiteto Studentų atstovybė (VDU SA)	tikrasis narys
21.	Žemaitijos kolegijos Studentų atstovybė (ŽK SA)	tikrasis narys
22.	Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kariūnų taryba (LKA KT)	narys stebėtojas
23.	Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegijos Studentų atstovybė (KMAIK SA)	narys stebėtojas
24.	Kauno technikos kolegijos Studentų atstovybė (KTK SA)	narys stebėtojas
25.	Kazimiero Simonavičiaus universiteto Studentų atstovybė (KSU SA)	narys stebėtojas
26.	Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Studentų atstovybė (LMTA SA)	narys stebėtojas
27.	Marijampolės kolegijos Studentų atstovybė (MK SA)	narys

		stebėtojas
28.	Šiaulių valstybinės kolegijos Studentų atstovybė (ŠVK SA)	narys stebėtojas
29.	Utenos kolegijos Studentų atstovybė (UK SA)	narys stebėtojas
30.	Vilniaus Gedimino technikos universiteto Studentų atstovybė (VGTU SA)	narys stebėtojas
31.	Vilniaus verslo kolegijos Studentų atstovybė (VVK SA)	narys stebėtojas

Lietuvos studentų sąjungos biuras

Studentų sąjungos biuro komanda ir jos kaita:

- Prezidentas Paulius Baltokas
- Viceprezidentas Andrius Zalitis
- Akademinio proceso ir socialinių reikalų koordinatorė Birutė Noreikaitė
- Komunikacijos vadovė Liucija Sabulytė
- Projektų vadovė Justina Aleksaitė
- Projektų vadovas Vytautas Juozas Petkus
- Biuro administratorė Anastasija Pydyk
- Rinkodaros vadybininkė Kamilė Sinkevičiūtė
- Organizacijos stiprinimo vadovas Vygintas Eidėnas
- LSP projekto vadovas Andrius Paurys;
- Buhalterė Irena Pogudienė;
- Projektų vadovė Katažyna Kuckevič (iki 2014 m. rugsėjo mėn.);
- Verslo projektų vadybininkas Tadas Pupinis (iki 2014 m. rugsėjo mėn.);
- Savanoris Algirdas Griška (iki 2014 m. rugpjūčio mėn.);
- Savanorė Ugnė Jakubauskaitė (iki 2014 m. rugsėjo mėn.).

Ataskaitinio laikotarpio metu biuro komanda teikė konsultacijas savivaldoms ir studentams visais su studijų procesu susijusiais klausimais, taip pat teikta informacija su LSP susijusiais klausimais.

Lietuvos studentų sąjungos Taryba

- Robertas Valuckas AK SA (iki 2014 m. rugsėjo 25 d.)
- Adas Berčiūnas AK SA (nuo 2014 m. rugsėjo 25 d. iki 2014 m. gruodžio 11 d.)
- Laikinais einantis prezidento pareigas Ervinas Chvesko AK SA (nuo 2014 m. gruodžio 11 d.)
- Jolita Rasimavičiūtė ASU SA (iki 2015 m. sausio 9 d.)
- Agnė Pranckutė ASU SA (nuo 2015 m. sausio 9 d.)
- Marylia Sliaptsova EHU SA (iki 2014 m. lapkričio 4 d.)

- Dzianis Kuchynski EHU SA (nuo 2014 m. lapkričio 4 d.)
- Eimantas Gadrus ISM SA (iki 2014 m. balandžio 25 d.)
- Mažvydas Savickas ISM SA (nuo 2014 m. balandžio 25 d.)
- Aistė Titaitė KOK SA
- Monika Simaškaitė KTU SA (iki 2014 m. balandžio 26 d.)
- Mindaugas Valkavičius KTU SA (nuo 2014 m. balandžio 26 d.)
- Diana Mickutė KUSS (iki 2014 m. kovo 21 d.)
- Evelina Greiciūnaitė KUSS (nuo 2014 m. kovo 21 d. iki 2015 m. kovo 5 d.)
- Živilė Krikštaponytė KUSS (nuo 2015 m. kovo 5 d.)
- Akvilė Gedrimaitė KVK SA (iki 2015 m. kovo 13 d.)
- Kasparas Nacius KVK SA (nuo 2015 m. kovo 13 d.)
- Dana Zholsha LCC SA
- Agnė Povilaitė LAJM SA
- Aistė Bikmanaitė LEU SA
- Izabelė Girčytė LSMU SA
- Simona Dargytė LSU SA (iki 2014 m. gegužės 9 d.)
- Elvinas Staškus LSU SA (nuo 2014 m. gegužės 9 d.)
- Lukas Borusevičius MRUSA
- Gabrielė Gendvilaitė ŠUSA (iki 2015 m. vasario 25 d.)
- Margarita Vagdarytė ŠUSA (nuo 2015 m. vasario 25 d.)
- Modestas Alaunis TTVAM SA (iki 2014 m. kovo 28 d.)
- Emilė Kuklytė TTVAM SA (nuo 2014 m. kovo 28 d.)
- Justinas Petkus VDU SA (iki 2015 m. kovo 12 d.)
- Mindaugas Grigas VDU SA (nuo 2015 m. kovo 12 d.)
- Ričardas Rimkus VIKO SA
- Mantas Kinderis VTDK SA (iki 2015 m. vasario 19 d.)
- Tomas Pocevičius VTDK SA (nuo 2015 m. vasario 19 d.)
- Dovydas Butkus ŽK SA

Lietuvos studentų sąjungos Valdyba

- Laurynas Juozapaitis (Vilniaus regionas)
- Dalia Miklaševičiūtė (Vilniaus regionas)
- Justinas Staugaitis (Kauno regionas)
- Kernius Visockas (Kauno regionas)
- Aurima Švedaitė (Klaipėdos regionas) iki 2014 m. kovo 21 d.
- Diana Mickutė (Klaipėdos regionas) nuo 2014 m. gegužės 1 d.
- Klaidas Palikevičius (Klaipėdos regionas)

Lietuvos studentų sąjungos Priežiūros komitetas

- Vytautas Urbonavičius (pirmininkas)
- Edmontas Šiugžda
- Aurimas Miknius
- Skomantas Rukuiža
- Rita Gudaitytė

Tarybos posėdžių apžvalga

Ataskaitiniu laikotarpiu vyko 5 Tarybos posėdžiai, kurių metu buvo svarstomi pagrindiniai su Studentų sąjungos veikla susiję klausimai:

2014 m. gegužės 1 d. vykusio posėdžio metu buvo patvirtinta nauja Valdybos narė Diana Mickutė, kuri atstovauja Klaipėdos regiono savivaldas. Taip pat kalbėta apie Lietuvos studento pažymėjimo Partnerystės programos įgyvendinimą, pristatytos naujos įmonės, su kuriomis buvo pradėtas bendradarbiavimas. Posėdžio metu buvo pritarta Vilniaus Gedimino technikos universiteto Studentų atstovybės ir Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegijos Studentų atstovybės priėmimui į Lietuvos studentų sąjungos narius stebėtojus.

2014 m. liepos 17 d. Klaipėdoje vykusio posėdžio metu buvo pristatytas ir aptartas Lietuvos studentų sąjungos veiklos planas. Buvo pristatyta akademinio sąžiningumo darbo grupės veiklos apžvalga ir aptartos naujos akademinų reikalų komiteto veiklos gairės. Taryba patvirtino 2 pagrindines veiklos temas: seniūno modelio tobulinimą ir studijų programų komitetų veiklos tobulinimą. Taip pat posėdžio metu pristatytos savivaldų savianalizių metodikos gairės bei sukurta darbo grupė metodikai parengti.

2014 m. spalio 17 d. Tarybos posėdis vyko Utenoje. Jo metu LSP projekto vadovas Andrius Paurys pristatė rudens sezono apžvalgą bei pagrindines LSP išdavimo tendencijas. Posėdžio metu buvo patvirtinta Lietuvos studentų sąjungos pozicija dėl valstybės nefinansuojamų studentų studijų įmokos dalies į bendrą aukštosios mokyklos stipendijų fondą. Tarybos nariai patvirtino poziciją, kad iš valstybės nefinansuojamų studentų surenkamos studijų įmokos dalies į bendrą stipendijų fondą turi būti skiriama tiek pat lėšų kiek yra numatyta studijų krepšelyje.

2014 m. lapkričio 23 d. įvyko neeilinis Tarybos posėdis, kurio metu buvo patvirtintos Lietuvos studentų sąjungos pozicijos dėl studentų rotacijos, minimalaus balo stojant į aukštąsias mokyklas įvedimo bei aukštųjų mokyklų bibliotekų ir skaityklų prieinamumo.

Tarybos nariai nusprendė, kad rotacijos mechanizmas turi remtis 2 kriterijais:

- 1) Geriausių studentų eilės sudarymu;
- 2) Studento vidurkis turi būti 6,5 arba daugiau.

Taip pat buvo patvirtinta Lietuvos studentų sąjungos pozicija dėl minimalaus balo. Taryba laikosi nuomonės, kad norintys studijuoti aukštojoje mokykloje turi išlaikyti bent vieną valstybinį brandos egzaminą. Šios pozicijos buvo laikomasi visuose posėdžiuose.

Patvirtinta pozicija, kad Lietuvos aukštųjų mokyklų bibliotekos ir skaityklos turi būti prieinamos visiems studentams nepriklausomai nuo to, kokioje aukštojoje mokykloje jie studijuoja.

Taip pat patvirtinti Lietuvos studentų sąjungos LSP projektų fondo prioritetai. Tarybos nariai nusprendė, kad ir toliau prioritetinėmis sritimis turi būti: akademinė, akademinė-socialinė veikla bei partnerystės projektai.

2015 m. sausio 30 d. Alytuje vykusio posėdžio metu buvo pristatyti akademinų reikalų komiteto darbo grupių rezultatai, aptarti partnerystės programos rezultatai. Taip pat buvo pristatyti savivaldų savianalizė rezultatai. Posėdžio metu Studentų sąjungos Valdybos nariai pristatė klausimą dėl kokybės standarto visoms savivaldoms įvedimo. Buvo sudaryta darbo grupė kokybės standarto tobulinimui. Pristatytos naujienos dėl LR Mokslo ir studijų įstatymo. Buvo pristatytas Lietuvos studentų sąjungos biudžetas 2015-tiems metams bei patvirtinti LSP nuostatai.

Valdybos posėdžių apžvalga

Ataskaitiniu laikotarpiu įvyko 7 Valdybos posėdžiai. Posėdžių metu buvo sprendžiami pagrindiniai su Studentų sąjungos veikla susiję klausimai:

- buvo peržiūrėti ir skirtas finansavimas 49-iems savivaldų projektams, taip pat buvo gauti ir apsvarstyti 2 savivaldų prašymai dėl institucinės paramos;
- buvo ieškoma sprendimų kaip būtų galima pritraukti daugiau pajamų į Lietuvos studentų sąjungos biudžetą;
- paskirstytos biudžete numatytos lėšos Tarptautinės studentų dienos finansavimui. Šiais metais, skirtingai nuo prieš tai buvusių, regionai Valdybai turėjo laisva forma pristatyti parašytus projektus, kuriuose atsispindėjo Tarptautinės studentų dienos renginių idėjos;
- nuspręsta suburti darbo grupę Lietuvos studentų sąjungos strategijai parengti, kurią sudaro Valdybos, Tarybos, biuro komandos nariai ir Alumni;
- inicijuotas bendras kokybės standarto įdiegimas savivaldose. Paruoštas pirminis kokybės standarto dokumentas, kurį šiuo metu tobulina darbo grupė sudaryta iš Valdybos, Tarybos, Priežiūros komiteto ir biuro komandos narių;
- buvo patvirtintas Lietuvos studentų sąjungos 2015 metų biudžetas.

Kokybiškose studijose studijuojantis studentas

Lietuvos studentų sąjunga ir kiekviena studentų savivalda siekia, kad Lietuvos studentų kasdienybė būtų geresnė, kad studijų kokybė atitiktų studentų lūkesčius ir kiekvienas studentas be jokių kliūčių galėtų siekti žinių ir įgūdžių. Ar studentui pavyksta pasiekti šių kompetencijų dažniausiai priklauso nuo aplinkos, kurią apibendrintai galime vadinti studijų kokybe – dėstytojų kompetencijos, literatūros ir kiti informacijos išteklių, programos sandara ir turinys, parama ir papildomos galimybės. Būtent dėl to darbas studijų kokybės tema studentiškame judėjime turi būti vienas svarbiausių prioritetų.

Lietuvos studentų sąjunga veikdama nacionaliniu mastu negali tiesiogiai kištis į kiekvienos aukštosios mokyklos studijų kokybės problemas, nes tai kiekvienos savivaldos veiklos kompetencija, tačiau Studentų sąjunga gali ir prisideda prie procesų, kuriuos valdo Studijų kokybės vertinimo centras tobulinimo ir teisėkūros proceso.

Ryšys su Studijų kokybės vertinimo centru

Lietuvos studentų sąjunga per du pastaruosius veiklos metus sustiprino ryšį su Studijų kokybės vertinimo centru. Šiuo metu Studentų sąjungos atstovai yra įtraukti į visus kolegialius centro valdymo ir veiklos organus: Valdybą, aukštųjų mokyklų vertinimo komisiją, studijų vertinimo komisiją ir studijų programų apeliacinę komisiją. Šiose struktūrose Studentų sąjungos atstovai yra vertinami kaip pilnateisiai ir lygiaverčiai nariai.

Studentų sąjungos atstovų dalyvavimas šiose komisijose pats savaime nėra vertybė, tačiau šie atstovai gali daryti įtaką sprendimams centro viduje ir taip prisidėti prie studijų kokybės išorinio vertinimo sampratos formavimo Lietuvoje. Trys Studentų sąjungos atstovai veikiantys šiose struktūrose turi tarptautinę studijų kokybės vertinimo patirtį ir yra dalyvavę Europos studentų sąjungos, Europos kokybės agentūrų tinklo veikloje, todėl į šių organų veiklą šalia studentiško kritiškumo atnešta ir tarptautinę perspektyvą. Tiek studijų programų, tiek aukštųjų mokyklų vertinimo klausimais studentų atstovai palaiko bendrą aukštų standartų principą, kurio pagrindas yra griežtas vertinimo metodikos laikymasis, taikant kuo mažiau išimčių.

Studijų kokybės vertinimo centras į kiekvieną išorinį renginį, konferenciją įtraukia ir Lietuvos studentų sąjungos atstovus, kurie užima ne tik stebėtojo, tačiau dažnai ir pranešėjo, moderatoriaus ar diskusijos dalyvio poziciją. Dalyvavimas tokio pobūdžio renginiuose ne tik ugdo Studentų sąjungos atstovų kompetenciją, tačiau ir prisideda prie Lietuvos studentų sąjungos, kaip ekspertinės organizacijos, įvaizdžio kūrimo.

Studentų atrankos studijų programų ir institucijų vertinimui

Lietuvos studentų sąjunga yra vienas pagrindinių partnerių formuojant Studijų kokybės centro valdomus studentų ekspertų, kurie yra pasitelkiami studijų programų ir aukštųjų mokyklų vertinimams, sąrašus. Kiekvieno vertinimo sezono metu Lietuvos studentų sąjunga pateikia centrui studentų, kurie galimai bus įtraukiami į išorinius vertinimus sąrašus.

Dažnai šie studentų atstovai yra kviečiami prisidėti prie studijų programų ir aukštųjų mokyklų vertinimams buriamų ekspertų grupių. Nors dalyvavimas šiuose procesuose ir pareikalauja iš studentų atstovų daug laiko ir darbo, yra labai ugdantis akademinės kompetencijas. Kuo daugiau studentų atstovų sudalyvaus išoriniuose vertinimuose kaip ekspertai, tuo daugiau Lietuvos studentų sąjungoje augs kompetentingų žmonių, gebančių pildyti pagrindines studentų savivaldų funkcijas, skaičius.

Verta paminėti ir tai, kad Studijų kokybės vertinimo centras bendrai ir tik su keliomis išimtimis Lietuvos studentų sąjungos deleguojamus ekspertus vertina gerai. Šių asmenų darbas garantuoja tolimesnę partnerystę ir jos plėtrą, bei galimybę vis didesniai studentų atstovų įsitraukti į išorinį studijų kokybės vertinimą.

Studijų kryptių aprašai

2014 m. Studijų kokybės vertinimo centras vykdė projektą, kurio tikslas buvo sukurti naujus visų studijų kryptių aprašus, kurie būtų privalomi kiekvienai aukštajai mokyklai, kiekvienai vykdomai ir kuriamai studijų programai. Šie aprašai aktualūs ir reikalingi studentams, nes veikia kaip garantas užtikrinantis studijų programos pavadinimo, priklausymo kryptiai ir turinio dermę.

Projekto metu atitinkamų kryptių dėstytojai ir socialiniai partneriai sukūrė 50-ies studijų kryptių aprašus ir visus juos turėjo patikrinti bei patvirtinti šio projekto kontrolinė grupė, į kurios sudėtį buvo įtrauktas ir Lietuvos studentų sąjungos atstovas. Šioje kontrolinėje grupėje Studentų sąjunga laikėsi pozicijos, jog reikia iš parengtų kryptių aprašų pašalinti perteklinius apribojimus, nuorodas į pasenusias ir jau nebeaktualias LR Mokslo ir studijų įstatymo normas (pvz.: vakarinės, dieninės studijos) bei išlaikyti šiuose aprašuose realistišką numatomų studijų rezultatų skaičių. Taip pat iš šių aprašų buvo šalinami neatitikimai susiję su ECTS kreditais ir studentų krūviu.

Ši veikla prisidėjo prie bendros studijų kryptių aprašų kokybės ir užtikrino, jog aukštosios mokykloms kuriančioms studijų programas netektų paisyti neracionalių apribojimų, o studentai turėtų platesnį pasirinkimą tiek renkantis studijų formą, tiek formuojant savo studijas jų eigoje.

Studijų programų ir institucinio vertinimo metodikos peržiūra

2014 m. Švietimo ir mokslo ministerija inicijavo metodiką, kurios reglamentuoja studijų programų ir aukštųjų mokyklų išorinio vertinimo kriterijus ir procedūras, peržiūrą. Nors institucinio vertinimo metodikos peržiūrėjimas ir buvo sustabdytas, o studijų programos metodikos peržiūra tik įpusėjo Lietuvos studentų sąjunga jau spėjo išreikšti savo nuomonę šiais klausimais ir aktyviai įsitraukti į vykstančius procesus.

Bendros pastabos tiek instituciniam, tiek studijų programų vertinimui buvo nukreiptos į kriterijų praplėtimą, atskiro kriterijaus, kuris galėtų keisti kiekvieną vertinimo sezoną įvedimą, metodiką bei vertinimo skalės keitimą, kuris leistų išoriniams ekspertams aiškiau išreikšti savo

nuomonę apie studijų programą skaitine išraiška ir padidintų galutinių ataskaitų suprantamumą bei aiškumą studentams.

Kita veikla studijų kokybės link

Detaliau aprašytos veiklos nėra baigtinis Lietuvos studentų sąjungos darbų studijų kokybės tema sąrašas. Prie veiklos nukreiptos į studijų kokybės formavimą Lietuvoje galima būtų priskirti tiek veiklą susijusią su akademinio nesąžiningumu, tiek akademinio ir socialinių reikalų komitetų nuveiktus darbus, kurie aptariami kitose ataskaitos dalyse.

Akademiškai sąžiningas studentas

Akademinė etika ir sąžininga studentų konkurencija yra vertybės, kurias Lietuvos studentų sąjunga istoriškai gina jau daugiau nei 8-is metus. Studentai yra visuomenės atspindys, tad pokyčiai keičiant studentų elgseną, o kartu ir visą akademinę bendruomenę nėra greitai įgyvendinami. Sprendžiant akademinio nesąžiningumo problemą Lietuvos aukštajame moksle reikalingas platus naudojamų priemonių spektras, orientuotas į visus akademinės bendruomenės narius.

Akademinio sąžiningumo indeksas 2015

2012 m. pirmą kartą atliktas kokybiškas ir išsamus tyrimas apie akademinį sąžiningumą šokiravo ne tik Lietuvos studentų sąjungą, bet ir visą akademinę bendruomenę, atskleisdamas aukštą studentų nesąžiningumo lygį – nesąžiningą elgesį atsiskaitymų metu pastebi 3 iš 5 studentų. Po metų atliktas tyrimas buvo pakoreguotas, patobulintas, deja gauti skaičiai tik patvirtino, kad pirmasis tyrimas buvo tikslus ir Lietuvos studentų sąjunga siekdama kokybiškų studijų turi imtis veiksmų ir pradėti spręsti akademinio nesąžiningumo problemą. Taip pat nuspręsta šį tyrimą vykdyti kas dvejus metus, nuolatos stebint pokyčius bei vertinant vykdytų priemonių ar akcijų efektyvumą. Šiuo metu atlikti paruošiamieji darbai tyrimo vykdymui 2015-aisiais: peržiūrėtas ir atnaujintas studentų klausimynas, paskirstytos kvotos pagal demografinius Lietuvos rodiklius ir pradėta elektroninė studentų apklausa. Tyrimo rezultatų pristatymas planuojamas gegužės-birželio mėnesiais.

NOM rezoliucija

Lietuvos studentų sąjunga 2013 m. pabaigoje organizavo Šiaurės šalių studentų sąjungų susitikimą (Nordic Organisational Meeting – NOM). Daugiau nei 30 studentų atstovų ir aukštojo mokslo ekspertai diskutavo apie akademinio sąžiningumo svarbą ir užtikrinimą švietimo sistemoje. Susitikimo metu priimta oficiali NOM pozicija dėl akademinio sąžiningumo skatinimo Šiaurės šalių regione. Dokumente akcentuojama, kad akademinis nesąžiningumas kuria sukčiavimo kultūrą, didina korupciją ir daro įtaką aukštojo mokslo nuvertėjimui. Aukštųjų mokyklų administracijos skatinamos netoleruoti nesąžiningo elgesio ir imtis prevencinių priemonių. Lietuvos studentų sąjunga kreipėsi į Lietuvos universitetų rektorių ir kolegijų direktorių konferencijas norėdama atkreipti dėmesį į akademinio nesąžiningumo problemą ir to pasekmes. Aukštųjų mokyklų vadovai kviečiami palaikyti studentų savivaldų iniciatyvas dėl

akademinio sąžiningumo skatinimo. Taip pat ši rezoliucija buvo patvirtinta Europos studentų sąjungos 66-ame Valdybos posėdyje, taip atkreipiant visos Europos aukštojo mokslo erdvės narių dėmesį į šią problemą.

Leidiny „Pilkoji akademinio sąžiningumo zona: formos ir rekomendacijos”

Šio projekto tikslas – pateikti rekomendacijas aukštosioms mokykloms ir studentų savivaldoms dėl priemonių, įgalinančių mažinti nesąžiningo elgesio aukštojoje mokykloje mastus. Suprantant, kad dažniausiai aukštosiose mokyklose akademinio nesąžiningumo formos yra neapibrėžtos, buvo sukurtas įrankis, kurio pagalba universitetai ir kolegijos savo vidiniuose dokumentuose šias formas galėtų apibrėžti bei taikyti geriausias prevencijos ir kovos su nesąžiningu elgesiu priemones. Šiame leidinyje pateikta informacija yra paruošta naudojant Lietuvos studentų sąjungos akademinį ir socialinių reikalų komiteto susitikimų apžvalgas.

Komiteto veikla

Lietuvos studentų sąjungai priėmus sprendimą dirbti akademinio sąžiningumo tema buvo nuspręsta, kad didžiausią įtaką gali turėti ne tik Lietuvos studentų sąjungos teikiamos pozicijos aukštųjų mokyklų vadovams ar rengiamos konferencijos, bet ir savivaldų iniciatyvos. Todėl buvo siekiama darbo grupės rekomendacijas, kurios buvo aprašytos aukščiau įgyvendinti ir aukštosiose mokyklose. Aukštosios mokyklos dokumentų keitimas/peržiūrėjimas – 6 savivaldos iniciavo vidaus dokumentų keitimą pagal darbo grupės pateiktas rekomendacijas. Taip pat 10 studentų savivaldų pasirašė vidines akademinio sąžiningumo deklaracijas, taip akademeinei bendruomenei parodydamos, kad kovodamos su akademinio nesąžiningumo problema, pasižada būti sąžiningos. Kai kurios studentų savivaldos į šią akciją įtraukė ne tik studentų atstovybės narius, bet iniciavo šios deklaracijos pasirašymą ir tarp kitų universitete esančių studentiškų organizacijų, iniciavo tokios deklaracijos pasirašymą ne tik tarp studentų atstovybės narių, bet ir dėstytojų arba skatino prie šios akcijos prisidėti visus studentus. Sąžiningumo pasižadėjimą egzamino metu savivaldos iniciatyva pradėjo vykdyti (aukštosios mokyklos arba bent vieno fakulteto lygmeniu) 7 aukštosios mokyklos.

Lietuvos studentų sąjungos šiai temai skiriamas dėmesys skatina ir studentų savivaldas nuolatos vykdyti veiklas, nukreiptas į akademinės etikos puoselėjimą. Nuolatinis kalbėjimas apie akademinį sąžiningumą viešai formuoja ir keičia ne tik studentų atstovų, bet ir aukštųjų mokyklų vadovų tolerancijos šiai problemai lygį, o tai yra itin svarbu norit imtis ryžtingesnių veiksmų. Per pastaruosius porą metų apie akademinį sąžiningumą aukštosiose mokyklose kalbama ne tik akcijų metu, bet ir peržiūrint akademinį atsiskaitymų ir vertinimo tvarkas ar įvedant tokias naujoves kaip sąžiningumo deklaracijos.

Konferencija „Alma mater”

Konferencija Alma mater – tradicinė kas du metus organizuojama konferencija, 2015 m. tema „Akademinė etika: rekomendacijos aukštosioms mokykloms” skirta apžvelgti LR Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus paruoštas rekomendacijas aukštųjų mokyklų etikos kodeksams. Lietuvos studentų sąjunga jau daug metų dirbdama su akademinio sąžiningumu atkreipia dėmesį, kad vien dokumentų sukūrimas ir patvirtinimas aukštojoje mokykloje negali pakeisti ir nepakeičia situacijos iš esmės. Todėl renginio metu buvo diskutuojama šiomis temomis: akademinio nesąžiningumo formų apibrėžimas ir fiksavimas, priemonės akademinės etikos puoselėjimui, akademinio sąžiningumo deklaracija: forma ir paskirtis, dėstytojo ir studento pareigos atsiskaitymo metu. Po šios konferencijos Lietuvos studentų sąjunga pateikė pastabas LR Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybai dėl paruoštų rekomendacijų tobulinimui.

Socialines garantijas gaunantis studentas

Lietuvos studentų sąjunga tiki, kad laimingas studentas, tai studentas, kuris yra patenkintas savo socialine ir finansine padėtimi, turintis galimybę naudotis studentiškomis privilegijomis, plėsti akiratį ir integruotis į darbo rinką.

Dar 2006 m. Lisabonoje Europos Komisija išskėlė siekį, kad Europos Sąjungos valstybėse finansavimas aukštajam mokslui turėtų siekti ne mažiau 2 proc. BVP, 2010 m. Bolonijos proceso šalių, tarp jų ir Lietuvos, ministrai sutarė, kad nepaisant ekonominių sunkumų finansavimas aukštajam mokslui turėtų išlikti prioritetu. Tačiau, nors švietimas ir yra įvardinamas kaip viena svarbiausių sričių valstybėje, atėjus biudžeto skirstymo laikui tai jau daug metų pamirštama.

Švietimo informacijos tinklo „Eurydice“ duomenimis dabartinė studentų paramos sistema vertinama itin prastai. Lietuvos studentų pajamos yra vienos mažiausių Europoje (Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centro Studijų būklės apžvalgos duomenimis 2012 m. – 615 litų), o išlaidos studijoms – vienos didžiausių. Vos 21 proc. studentų teigia, kad jiems pakanka gaunamų pajamų, siekiant padengti mėnesio išlaidas.

Laikino darbo projektas „Įsidarbink“

Praėjusiais metais Lietuvos studentų sąjunga pradėjo aktyviai veikti verslo projektų srityje. Vienas iš pradėtų projektų – laikinas studentų įdarbinimas. Šiuo projektu buvo siekiama suteikti studentams galimybę gauti darbo pasiūlymus ir užsidirbti papildomų pinigų. Lietuvos studentų sąjunga laikėsi principo, kad darbas neturi trukdyti studijoms ir aktyviai ieškojo bendradarbiavimo su Lietuvos ir užsienio kapitalo įmonėmis galimybių.

Ataskaitiniu laikotarpiu užmegzti vertingi verslo kontaktai su tokiomis įmonėmis kaip „Litexpo“, „Transcom“ „MG Baltics“, „Blic“ ir „Lietuvos paštas“, ieškota galimybių šiose įmonėse įdarbinti studentus ir suteikti studentams galimybę ne tik papildomai užsidirbti, bet ir įgyti darbo rinkoje vertingos patirties. Siekiant įtraukti studentus ir pasiekti reikiamą auditoriją sukurti komunikacijos kanalai socialiniuose tinkluose bei pradėta kurti studentų

duomenų bazė, kurioje studentai nurodo kokio darbo pasiūlymai juos domina bei įvardina savo galimybes atitinkamą poziciją užimti.

Artėjant didžiosioms metų šventėms gautas pirmasis didelis pasiūlymas – įmonė „Blic“ suteikė galimybę įdarbinti daugiau nei 100 studentų. Šia galimybe buvo pasinaudota ir po darbo pokalbių Lietuvos studentų sąjunga bendradarbiaudama su įmone „Įdarbinimo centras“ bei užsakovu „Blic“ į darbą priėmė 80 studentų.

Pradėjus projektą neišvengta ir tam tikrų iššūkių. Lietuvos studentų sąjunga neturėjo techninių galimybių automatizuoti ir taip efektyviai išnaudoti studentų duomenų bazę, vis dėlto šią problemą imtasi spręsti. 2015 m. vasario mėn. Švietimo ir mokslo ministerijai pateiktas projektas ir tikimasi gauti finansavimą naujos duomenų bazės, leisiančios efektyviai filtruoti studentus ir pateikti jiems aktualius darbo pasiūlymus, kūrimui.

Lietuvos studentų sąjunga stengėsi būti organizacija galinčia suteikti studentui realių ir apčiuopiamų galimybių gerinti savo finansinę padėtį ir lygiagrečiai sėkmingai studijuoti.

Ketinių protokolą dėl studentų padėties gerėjimo

Lietuvos studentų sąjunga ne kartą išreiškė poziciją bei kreipėsi į Švietimo ir mokslo ministeriją, LR Vyriausybę ir kitas institucijas keldama studentų finansinės padėties problemą, kurios mastą fiksuoja tiek Lietuvos, tiek užsienio aukštojo mokslo stebėsenos institucijos.

Minint visame pasaulyje lapkričio 17 d. švenčiamą Tarptautinę studentų dieną, pasirašytas istorinis ketinių protokolą, kuriuo įsipareigojama iki 2018 m. didinti stipendijas ir finansavimą studentų bendrabučių renovacijai. Ketinių protokole pažadą dėl studentų padėties gerėjimo parašais įtvirtino Lietuvos studentų sąjungos prezidentas Paulius Baltokas ir Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius.

Suprasdamos tai, kad būtina gerinti studentų finansinę padėtį, LR Vyriausybė ir Lietuvos studentų sąjunga prisiėmė atsakomybę ir siekia didinti motyvaciją studijuoti, užtikrinant valstybės teikiamą paramą, gerinant studentų skatinimą bei bendrabučių būklę.

Lietuvos studentų finansinė padėtis yra viena prasčiausių Europos Sąjungoje, tai patvirtina tiek Europos šalių studentų socialinės ir ekonominės padėties tyrimas „Eurostudent“, tiek Lietuvoje atliekamos studentų apklausos. Lietuvoje studentų padėtis yra itin prasta, mažesnes vidutines pajamas gauna tik Maltos studentai.

Studentų sąjunga taip pat siekė lygių teisių valstybės finansuojamose ir nefinansuojamose vietose besimokantiems studentams. Studentų atstovai pabrėžė, kad svarbu ne tik padidinti pačias stipendijas, bet ir suvienodinti valstybės finansuojamų ir nefinansuojamų studentų sąlygas gauti skatinamąsias stipendijas.

Transporto lengvatų įstatymo pataisos

Lietuvos studentų sąjunga jau ne kartą pabrėžė sudėtingą iššėstinėse studijose studijuojančių ir teisės naudotis transporto lengvatomis neturinčių studentų problemą. Studentų sąjunga

atkreipė Parlamento narių dėmesį į nelygybę, su kuria susiduria studentai studijuojantys ištęstinėje studijų formoje: daugelis studentų, nepaisant to, kurią studijų formą yra pasirinkę, paskaitas lanko dienomis, dažnai netgi kartu, tačiau ištęstinių studijų studentų paskaitos vyksta kitokiu tempu.

Anksčiau galiojusi nuostata, jog neakivaizdinių studijų studentai yra dirbantys ir studijuoja savaitgaliais, šiuo metu visiškai neatitinka realios ištęstinių studijų formos studentų situacijos. Lietuvos studentų sąjunga siekdama sudaryti lygias galimybes studentiškomis privilegijomis naudotis tiek nuolatinų, tiek ištęstinių studijų studentams atkreipė dėmesį į LR Transporto lengvatų įstatymą, kuriame numatyta, kad tik nuolatinų studijų studentai turi teisę įsigyti važiavimo vietinio (miesto) reguliaraus susisiekimo autobusais ir troleibusais bilietą su nuolaida.

Studentų atstovai atkreipė dėmesį į gerąją užsienio šalių patirtį: Lenkijoje kiekvienas studentas iki 26 metų, turintis galiojantį studento pažymėjimą, gauna 51 proc. lengvatą viešajam transportui. Kroatijoje visi studentai turi 30 proc. nuolaidą viešajam transportui miestuose, tarpmiestinis transportas priklauso nuo regiono politikos, kuriame gyvena studentas. Portugalijoje studentų nuolaidos viešajam transportui yra skiriamos pagal metines šeimos pajamas.

Praėjusių metų rugsėjo 30 d. įregistruota LR Transporto lengvatų įstatymo pataisa, kurioje numatoma, kad transporto lengvatomis galės naudotis tiek ištęstinės, tiek nuolatinės studijų formos studijose studijuojantys asmenys. Įstatymo projektas bus svarstomas 2015 m. pavasario LR Seimo sesijoje.

Kurdama projektus leidžiančius studentams papildomai užsidirbti, užmegzdama bendradarbiavimo ryšius su švietimo politiką formuojančių institucijų atstovais bei verslo įmonėmis, keldama į viešumą studentų problemas ir aktyviai siekdama jų sprendimo Lietuvos studentų sąjunga siekia, kad kiekvienas turėtų galimybę pilnavertiškai dalyvauti studijų procese ir gauti pakankamas pajamas pragyvenimui.

Įstatymine baze patenkintas studentas

MSĮ – Mokslo ir studijų įstatymas, tai vienas svarbiausių dokumentų reglamentuojančių kiekvieno studento gyvenimą, tad nenuostabu, jog šio įstatymo keitimo projektas tapo viena ašinių veiklų, aplink kurią sukosi Lietuvos studentų sąjungos gyvenimas pastaraisiais metais.

Dabartinė galiojanti LR Mokslo ir studijų įstatymo aktuali redakcija priimta 2009 m. Tuomet, kaip ir dabar, Lietuvos studentų sąjunga buvo aktyviai įsitraukusi į šio įstatymo rengimą ir palaikymą. 2009 m. įstatyme buvo įteisintos Lietuvos studentų sąjungos puoselėjamos vertybės: laisvas studento pasirinkimas, į studentą orientuotos kokybiškos studijos.

Pozicijos dėl LR Mokslo ir studijų įstatymo ruošimas

Tai buvo vienas pirmųjų naujos Studentų sąjungos komandos darbų. Pozicijos formavimui buvo sukviesti Studentų sąjungos Tarybos nariai, kurie dalyvavo seminare kartu su Nerija Putinaite, kuri pristatė pagrindinius įstatymo principus. Vėliau po aktyvių diskusijų buvo suformuota pozicija, kurią patvirtino Taryba.

Praėjusiais metais Mokslo ir studijų įstatymo pataisų redakcija pasikeitė keturis kartus. Pasikeitimai atitinkamai turėjo įtakos ir Lietuvos studentų sąjungos pozicijai, kuri buvo aptariama ir esant poreikiui atnaujinama kiekviename Tarybos posėdyje. Suformuotoje pozicijoje dėl įstatymo pakeitimo atsispindi puoselėtos Studentų sąjungos vertybės. Jos tapo pagrindiniais akcentais Lietuvos studentų sąjungos pozicijose dabartinio įstatymo keitimo procese.

Pagrindiniai siūlymai, ties kuriais kyla ginčai

Pagrindinė LR Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimo tematika – sutartys tarp aukštųjų mokyklų ir valstybės. Lietuvos studentų sąjunga šiuose pakeitimuose mato didžią grėsmę, jog taip bus varžomos ne tik aukštosios mokyklos, tačiau ir ribojama studento teisė pasirinkti kur ir ką jis nori studijuoti. Studentų sąjunga mano, jog dabartinė straipsnio redakcija iš esmės nekeičia situacijos. Valstybė ir dabar turi visus reikiamus įrankius kontroliuoti vykdomas studijų sritis ir kryptis bei maksimalius jose studijuojančių studentų skaičius. Lietuvos studentų sąjunga yra išsakiusi poziciją, jog sutartys yra priimtinos tik tuomet, jei jos atitiks du pagrindinius principus:

- 1) Studento pasirinkimas gali būti ribojamas tik pagal jo pasirengimą studijuoti ir aukštosios mokyklos technines galimybes vykdyti studijų programą;
- 2) Sutartis turi veikti ne ribojant aukštųjų mokyklų plėtrą ir vykdomas studijas, tačiau kaip galimas įrankis įvertinti aukštosios mokyklos pasiekimus per praėjusį sutartinį laikotarpį.

Po paskutinio Konstitucinio teismo išaiškinimo, pasirodžiusio 2014 m. pabaigoje, kuris konstatavo, jog egzistavusi rotacija ir joje taikytas 20 proc. prastesnio mokymosi saugiklis neatitinka LR Konstitucijos, mat sudaro galimybes pažeisti gerai besimokančio studento sampratą pvz.: studentas su 6,4 vidurkiu galėtų išlaikyti krepšelį, Švietimo ir mokslo ministerija pateikė pataisas, kuriose atsispindi dvi pagrindinės idėjos:

- 1) Gerai besimokančiu laikomas tas studentas, kuris mokosi „pakankamai gerai (7) arba geriau“;
- 2) Jei studentas mokosi prasčiau nei nurodyta prieš tai paminėtoje sąlygoje, tačiau jo kurse, nėra kam užimti jo krepšelį, valstybės finansavimas lieka tam pačiam studentui.

Lietuvos studentų sąjunga griežtai nesutiko ir nesutinka su tokiu siūlymu. Švietimo ir mokslo ministerijoje organizuotame pasitarime bei LR Vyriausybės pasitarime išsakyta pozicija, jog Lietuvos studentų sąjunga nepalaikys tokios redakcijos įstatymo, nes dabar siūlomos normos iš principo pažeidžia rotacijos prasmę ir principą.

Studentų sąjunga savo pasiūlyme teigia: „Siūloma redakcija nėra rotacijos modelis, tai yra riba nuo kada prarandama valstybės finansuojama vieta. Rotacijos mechanizme visoms pusėms turi būti sudarytos lygios teisės konkuruoti, o ši formuluotė tokių teisių nesudaro¹.“

Siūlymas pasilikti krepšelį, net netenkinant gero mokymosi kriterijaus yra visiškai nepriimtinas nesukūrus atsvarų sistemos: „Nesutvarkius kompensacijos mechanizmo ir esant nuolatiniams tikslų ir fizinių mokslų aukštinimui bei geresnių sąlygų šių kryptų studentams sudarymui šis punktas pažeidžia pačią rotacijos esmę, likus laisviems krepšeliams jie turėtų būti perduodami studentams, kurie mokosi be skolų ir atitinka gero mokymosi kriterijus, paliekant krepšelį aukštosios mokyklos valioje².“

Lietuvos studentų sąjunga visuose susitikimuose išsakė poziciją ir teigė, jog negalima keisti tik rotacijos mechanizmo nekeičiant su juo susijusių paskolų ir kompensavimo mechanizmų. Kitaip visas modelis išsikreipia ir sudaro nelygias sąlygas studentams. Toks modelis yra neilgalaikis ir neatitinkantis tikrovės.

Lietuvos studentų sąjungos teikti ir priimti pasiūlymai

Studentų sąjunga savo pastarųjų metų veikloje kėlė ir nagrinėjo klausimus kai yra sudaromos nelygios sąlygos skirtingų aukštųjų mokyklų studentams pasinaudoti savo teisėmis.

Viena iš tokių veiklų tapo akademinės skolos apibrėžimo analizė. Atliekant analizę pasirodė, jog kiekviena aukštoji mokykla akademinės skolos apibrėžimą įsivaizduoja skirtingai ir taip sudaro skirtingas sąlygas studentams pasinaudoti jų teisėmis.

Lietuvos studentų sąjunga siūlė aiškiai apibrėžti, jog studentas turėtų galimybę išeiti akademinį atostogų dėl asmeninių priežasčių nemažiau kaip vieną kartą studijose ir grįžti į tokią pat studijų programą ir finansavimo pobūdį.

Taip pat buvo priimtos Studentų sąjungos siūlytos nuostatos dėl aukštųjų mokyklų vidinės kokybės užtikrinimo viešumo ir akademinės bendruomenės supažindinimo su rezultatais. Numatyta, jog su vidinės kokybės rezultatais bendruomenė turėtų būti supažindinama ne rečiau kaip kas metus.

Praplėsta dėstomosios kalbos samprata, įteisinta galimybė programas dėstyti užsienio kalbomis, ir ne vienas kitas punktas, kuris vienaip ar kitaip tobulina esamą procesą ir gerina studentų sąlygas.

Lietuvos studentų sąjungos pozicija ir darbas su valstybinėmis institucijomis

Lietuvos studentų sąjunga gindama savo poziciją dėl LR Mokslo ir studijų įstatymo darbo keliomis kryptimis.

Pagrindinis naudotas įrankis – pozicijų ruošimas ir pristatymas darbo grupėse, atskiruose posėdžiuose ar susitikimuose. Lietuvos studentų sąjunga buvo įtraukta į įstatymo pataisų

¹ LSS siūlymai LR Vyriausybei dėl Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 pakeitimo įstatymo projekto

² LSS siūlymai LR Vyriausybei dėl Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 pakeitimo įstatymo projekto

projekto rengimo darbo grupę ir dalyvavo visuose pagrindinės grupės ir pogrupių susitikimuose. Dalyvavo atskirame susitikime dėl rotacijos klausimo Švietimo ir mokslo ministerijoje, po Konstitucinio teismo išaiškinimo. Inicijavo susitikimus su Švietimo ir mokslo ministru bei viceministru studentų savivaldos rinkimų ir finansavimo klausimais.

Studentų sąjungos prezidentas dalyvavo LR Vyriausybės pasitarime dėl naujos įstatymo redakcijos, kur buvo išgirsta LR Vyriausybės pozicija, jog tam tikros įstatymo nuostatos turi būti suderintos su Lietuvos studentų sąjunga.

Pozicijos pristatymui buvo naudojami ir kiti įrankiai. Kartu su Lietuvos universitetų rektorių konferencija, Švietimo ir mokslo ministerija ir Kauno technologijos universitetu buvo organizuojami debatai aukštojo mokslo įstatymo tematika. Inicijuoti Studentų sąjungos atstovų analitiniai straipsniai nagrinėjantys vienas ar kitas įstatymo nuostatas pasirodė Delfi.lt, 15min.lt ir kituose didžiausiuose žiniasklaidos kanaluose, ne kartą dalyvauta televizijos ir radijo laidose išsakant studentų poziciją.

Mokslo ir studijų įstatymo tematika buvo organizuojami akademiniai pusryčiai, kuomet studentų savivaldų vadovai, turėjo galimybę ne tik užduoti klausimų valdžios institucijų atstovams, tačiau ir išsakyti savo nuomones ir pozicijas.

Mokslo ir studijų įstatymo tobulinimo procesas buvo nuolatos sekamas, o kiekvienas įstatymo stadijos pasikeitimas ir pajudėjimas iš vienos institucijos į kitą susilaukė Lietuvos studentų sąjungos reakcijos. Buvo išsiųsti 6 pastabų projektai Švietimo ir mokslo ministerijai, LR Vyriausybei, Lietuvos rektorių konferencijai ir kitoms suinteresuotoms šalims.

Darbas su kitomis organizacijomis

Lietuvos studentų sąjunga suprasdama įstatymo svarbą siekė suburti partnerių ratą savo pozicijai palaikyti. Mokslo ir studijų įstatymas ir Lietuvos studentų sąjungos siūlymai buvo pristatomi ir aptariami su LijOT. Labai svariu partneriu tarantis tapo Lietuvos moksleivių sąjunga, su kuria visuomet buvo derinami klausimai liečiantys abi puses.

Buvo svarbu suderinti pozicijas ir su Studentų sąjungai nepriklausančiomis studentų atstovybėmis. Šiuo atveju pozicijos buvo derinamos su VU SA ir didžioji dalis pasiūlymų Švietimo ir mokslo ministerijai ir LR Vyriausybei išėjo bendrame rašte suderintomis pozicijomis, taip nesuteikiant galimybės valdžios institucijomis naudoti „skaldyk ir valdyk“ principo. Džiaugiamės, jog bendradarbiavimas buvo grįstas argumentų ir pozicijų derinimo keliu, o tai privedė prie stiprios, vieningos ir aiškios pozicijos.

Stipri ir kompetentinga studentų savivalda

Lietuvos studentų sąjunga mato, kad vienas svarbiausių prioritetų veikloje turi būti studentų savivaldų visapusiš stiprinimas ir nuolatinė pagalba iškylančiais klausimais. Todėl kartu siekėme aukštesnės kokybės kartelės savivaldoje.

Studentų savivaldų savianalizė

Lietuvos studentų sąjunga 2014 m. liepos mėn. vykusiam Tarybos posėdyje, nusprendė, jog norint tiksliai dirbti su narėmis yra svarbu aiškiai matyti kokioje situacijoje studentų savivalda yra, su kokiais konkrečiomis organizacinėmis, vadybinėmis problemomis susiduria, kurios veiklos sritys yra stiprios, o kurios tobulintinos. Buvo nuspręsta visose Studentų sąjungos narėse organizuoti savivaldos savianalizę, pagal Studentų sąjungos darbo grupės paruoštą metodologiją bei kurti savivaldoje organizacijos savianalizės tradiciją.

Lietuvos studentų sąjunga paskutinį kartą studentų savivaldoms padėjo įsivertinti daugiau negu prieš penkmetį, todėl 2014 rugpjūčio-2015 vasario mėnesiais Studentų sąjungos narės vertino save, savo organizaciją ir stengėsi objektyviai išsigryninti stipriąsias ir silpnąsias veiklos sritis.

Pagal savianalizės metodologiją įsivertinimą atliko 26 studentų savivaldos, kurioms po įsivertinimo buvo pateiktos veiklos sričių gerinimo rekomendacijos. Svarbu pažymėti, kad kiekvienoje savivaldoje vyrauja skirtingos veiklos taisyklės ir skirtingas požiūris į įsivertinimo procesą, todėl kiekvienai studentų savivaldai šis procesas buvo savaip unikalus, o pateiktos rekomendacijos veiklai gerinti skirtingai padės tobulėti.

Lietuvos studentų sąjunga matydama realią savivaldų situaciją, tobulintinas ir stipriąsias sritis, pagal gautus duomenis planuos ateities veiklas ir stengsis, kad Studentų sąjungos veiklos teiktų realią naudą studentų savivaldoms.

Studentų savivalda – strategiškai veikianti organizacija

Tam, kad studentų savivaldos veikla būtų grįsta planavimu ir strateginiu mąstymu svarbu suvokti kokią naudą veiklai gali atnešti savivaldos veiklos strategija. Veiklos tikslai, misija, vizija, vertybės, uždaviniai, tai tie raktiniai žodžiai, kuriuos žinanti organizacija juda pirmyn ir siekia užsibrėžtų tikslų.

Lietuvos studentų sąjunga siekia būti planuojanti organizacija, todėl privalo skirti dėmesį narių veiklos strategijų kūrimui ir peržiūrai. 2014-2015 m. su Studentų sąjungos biuro pagalba buvo peržiūrėtos ir sukurtos 4 naujos veiklos strategijos, kurios padės organizacijoms judėti pirmyn, išlaikyti tęstinumą ir siekti aukštesnės veiklos kokybės kartelės.

Veiklos planas – darbinis įrankis

Kiekviena studentų savivalda veiklas planuoja skirtingai, veiklos planai ilgalaikiai arba trumpalaikiai, detalūs arba įvardijantys tik veiklas, kuriami visų savivaldos arba kelių jos narių, atsižvelgiantys į studentų poreikius arba juos nuspėjantys.

Lietuvos studentų sąjunga siekdama, kad narės planuotų savo veiklą, ją sektų bei įsivertintų, konsultavo, padėjo įsivertinti nuveiktus darbus, kartu kūrė naujus veiklos planus daugiau negu su šešiomis studentų savivaldomis. Minties, kad veiklos tobulinimas gali prasidėti nuo išankstinio planavimo, sklaida padėjo ne vienai savivaldai judėti pirmyn ir išlaikyti tęstinumą.

Studentų savivaldos – kompetingos ir besimokančios

„Startuok.Veik.Vadovauk.“, „Studentų atstovavimas“, „Studentų savivaldos narių motyvacija“, „Studento gyvenimas“, „Savivaldos stiprybės, silpnybės“, „Žmogiškieji ištekliai savivaldoje“, „SA komandinis darbas, veikla“ ir kiti, tai kodiniai pavadinimai, už kurių slypi studentų savivaldų kompetencijų stiprinimas mokymuose, susitikimuose ir kituose formatuose. Per paskutinius metus studentų savivaldos kompetencijų stiprinimui buvo skiriamas didelis dėmesys, stengiamasi plėsti narių žinias skirtingose srityse. Lietuvos studentų sąjunga pati organizavo mokymus pagrindinėmis savivaldai reikalingomis temomis, taip pat dalyvavo savivaldų iniciatyva ir kvietimu jų mokymuose ir susitikimuose.

Mokymai studentų savivaldose vienas svarbiausių dalykų dėl dažnos narių rotacijos, ne visada pavykstančio tęstinumo išlaikymo ir kitų veikloje kylančių problemų. Todėl kiekvienas impulsas svarbus, kad augtų kokybė, narių motyvacija ir organizacija sugebėtų mokyti.

Savivaldos dokumentai – judame pirmyn gaivindami pamatus

Studentų savivalda yra jaunimo organizacija veikianti pagal LR įstatymus. Per pastaruosius metus daugiau negu penkis kartus Lietuvos studentų sąjungai teko padėti savivaldoms koreguoti ir keisti savo organizacijos įstatus ar darbo reglamentus.

Pasiekti rezultatai šioje srityje, atnaujinti organizacijų įstatai nuteikia optimistiškai ir žada, kad studentų savivaldų, kurios susiduria su įstatų problemomis mažės arba pakeitimai šiame svarbiame dokumente bus tik techniniai, nes įstatai – organizacijos veiklos teisėtumo pagrindas.

Startuok studentų savivaldoje

Tam, kad kiekviena Lietuvos studentų sąjungos narė turėtų papildomos metodinės medžiagos naujų organizacijos narių supažindinimui su studentiško judėjimo veikla, Studentų sąjunga paruošė leidinį „Startuok Studentų savivaldoje“, kad prasidedant mokslo metams nauji nariai greičiau suvoktų kokia veikla vykdoma studentų savivaldoje ir su kokiomis sritimis dirba studentai. Kodėl kiekvienam studentui yra naudinga dalyvauti savivaldos veikloje. Leidinys bus platinamas ateinančiais mokslo metais.

Studentų savivalda – jaunimo politikos veikėjas

Savivaldos visada buvo aktyvios jaunimo politikos veikėjos, nes sudaro didelę dalį Lietuvoje veikiančių, aktyvių jaunimo organizacijų. Savivaldos dalyvavimas savivaldybės Jaunimo reikalų taryboje ar Jaunimo organizacijų sąjungoje „Apskritasis stalas“ suteikia papildomų žinių ir galimybių, kuriomis per paskutiniuosius metus buvo stengiamasi naudotis.

Studentų savivaldos dalyvaudavo diskusijose apie Jaunimo organizacijų projektus, apie savivaldybėje esančias, studentams aktualias problemas, tokias kaip viešasis transportas, studentų miestelių saugumas, užimtumo studentams mieste skatinimas ir kt., kuriose buvo priimami sprendimai ir pasirenkamos temos, o neretai jas patys inicijuodavo ir išsakydavo studentų nuomonę. Veikianti ar besikurianti platforma „Savivaldybės akademinė taryba“ padėjo, kad studentų balsas būtų girdimas savivaldybėje, jos institucijose.

Konsultuojame, kad augtumėt

Kasdienė Lietuvos studentų sąjungos veikla remiasi nuolatine pagalba ir iškilusių savivaldų klausimų sprendimu. Konsultavimas kaip efektyviau vykdyti kasdienę veiklą suteikia savivaldoms pasitikėjimo ir užtikrintumo.

Organizacinės kultūros, vidinių savivaldos taisyklių, finansų paieškos, veiklos planavimo, konfliktų sprendimo, motyvacinės sistemos veikimo principų peržiūra, žmogiškųjų išteklių plano tobulinimas ir kt. – temos, kurių ekspertinė patirtis „iš šono“ vedė savivaldas pirmyn užtikrintu keliu.

Studentų savivaldos veiklos spektras platus, todėl kasdienės konsultacijos tiek iš Studentų sąjungos biuro, tiek iš kolegų studentų yra gyvybiškai svarbios, tai visus metus ir stengėsi užtikrinti Studentų sąjungos narių bendruomenė. Gerosios ir blogosios patirties sklaida tarp studentų savivaldų, sklaidos užtikrinimas ir kompetentingas konsultavimas padėjo savivaldoms nekartoti kolegų klaidų bei žinoti, kad kiekvienoje situacijoje yra studentai, kurie visada pasiruošę padėti.

Į vykstančius procesus įtraukta studentų savivalda

Lietuvos studentų sąjungos pozicijos nacionaliniame lygmenyje turi kilti ir atsirasti iš sąjungos narių – studentų savivaldų pozicijų ir nuomonių, aptinkamų aukštojo mokslo sistemos problemų ir siekių. Savivaldų įtraukimas į atstovavimo procesą, nuo pozicijų formavimo iki realaus pokyčio sukūrimo, yra kertinis Studentų sąjungos veiklos principas, kuris turi būti taikomas kasdienėje Studentų sąjungos veikloje.

Pozicijų formavimas

Lietuvos studentų sąjunga ataskaitiniu laikotarpiu LR Vyriausybei, Švietimo ir mokslo ministerijai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Valstybiniam studijų fondui, Studijų kokybės vertinimo centrui, Europos studentų sąjungai ir kitoms valstybinėms institucijoms parengė ir išsiuntė daugiau nei 25 pozicijas apžvelgiančias įvairaus pobūdžio ir masto aukštojo mokslo temas.

Šios pozicijos buvo tvirtinamos Lietuvos studentų sąjungos Tarybos posėdžių metu ar elektroniniu balsavimu. Svarbiausius sprendimus Tarybos nariai priimdavo po diskusijų, seminarų. Nors sprendimų priėmimo ir pozicijų formavimo tvarkos apibrėžiančios kokiu formatu kokio pobūdžio klausimai turi būti svarstomi ataskaitiniu laikotarpiu ir nebuvo, tarp Studentų sąjungos biuro ir Tarybos narių buvo susiformavusi aiški šio proceso praktika.

Ataskaitiniu laikotarpiu buvo eksperimentuojama su skirtingais pozicijų formavimo metodais ir būdais. Kasmetiniame, tradiciniame Lietuvos studentų sąjungos renginyje – Asamblėjoje, buvo atsisakyta iki ataskaitinių metų tradiciškai vykdytos simuliacijos ir pagrindine renginio veikla buvo pasirinktas pozicijų formavimas plataus masto aukštojo mokslo klausimais. Renginio dalyviai buvo suskirstyti į darbo grupes, kurios moderuojamos Studentų sąjungos biuro

komandos narių, Alumnų ir kitų organizacijų atstovų turėjo suformuoti savo pozicijas grupėms priskirtais klausimais.

Šios užduotys buvo orientuotos į Lietuvos aukštojo mokslo vizijos 2030-iesiems formavimą ir apėmė aukštosios mokyklos, nacionalinį bei tarptautinį lygmenis. Renginio dalyviai išsakė savo nuomonę kaip 2030-aisias Lietuvoje turi atrodyti studentų savivaldos, Lietuvos studentų sąjunga, studijų procesas, aukštojo mokslo sistema, koks turėtų būti aukštųjų mokyklų skaičius ir dydis, bei kaip turėtų būti įgyvendinamos Bolonijos proceso nuostatos. Šios pozicijos buvo svarstomos bendrame susitikime, vykusiam paskutinę Asamblėjos dieną, o patvirtintos pozicijos buvo pristatytos Švietimo ir mokslo ministerijai.

Antrasis pozicijų formavimo eksperimentas buvo vykdomas neeiliniame Tarybos posėdyje vykusiam Klaipėdos miesto apylinkėse. Šio susitikimo metu Tarybos nariams buvo pristatytas Europos studentų sąjungos pozicijų formavimo modelis ir bendri Europos studentų sąjungos veiklos principai. Išbandant Europos studentų sąjungos pozicijų formavimo modelį buvo bandoma suformuoti kertines vertybes, kurias aukštojo mokslo sistemoje turėtų puoselėti Lietuvos studentų sąjunga.

Savivaldų įsitraukimas į pozicijų pristatymus

Ataskaitiniu laikotarpiu Studentų sąjungos Tarybos nariai, tam tikrais atvejais – akademinų ir socialinių reikalų komiteto nariai, buvo kviečiami prisijungti prie įvairių diskusijų, konferencijų bei pristatymų vykstančių Švietimo ir mokslo ministerijoje, LR Seime ar kitose institucijose.

Ši, nauja, praktika leido platesniam studentų atstovų ratui įsitraukti į atstovavimą nacionaliniu mastu, įgyti vertingos patirties procesų formuojančių Lietuvos aukštojo mokslo sistemą atžvilgiu ir prisidėti prie teikiamų pozicijų perteikimo, argumentavimo.

Taip pat Lietuvos studentų sąjunga išlaikė savo tradicinę diskusijų su Lietuvos aukštąjį mokslą formuojančiais asmenimis, platformą „Akademinis pusryčius“. Ši forma leido Studentų sąjungai ne tik pasirinkti temas, diskusijos eigą, diskusijos dalyvius, tačiau ir įtraukti į šiuos pokalbius kuo platesnį ratą studentų atstovų.

Apie komisijų, kurių formatas ar teisinis reglamentavimas neleidžia įtraukti platesnio studentų atstovų rato, veiklą Tarybos nariai bei akademinų bei socialinių reikalų komiteto nariai buvo nuolatos informuojami elektroniniu paštu ar susitikimų metu.

Veikli studentų savivalda

Per pastaruosius du metus Lietuvos studentų sąjungos akademinų ir socialinių reikalų komitetas patyrė didelius pokyčius. Bendru Tarybos sutarimu 2013 m. rugsėjo 28 d. buvo patvirtintas naujas komiteto veiklos modelis bei pirmasis šio modelio prioritetas, atsisakyta senojo modelio, kuris buvo pagrįstas standartiniais mokymais skirtais studentų savivaldų akademinų ir socialinių reikalų komitetų koordinatoriams ir pirmininkams. Buvo tikimasi, kad naujasis veiklos modelis ne tik išlaikys kompetencijų kėlimo funkciją, tačiau ir kurs realius, apčiuopiamus rezultatus.

Naujo modelio idėja

Naujo modelio esminis principas: kartu spręsti tokias problemas, kurios yra aktualios visoms ar daugumai Studentų sąjungos narių. Nekeičiant komiteto sudėties ir sudarymo principų buvo priimtas sprendimas komitete vykdyti kitokią veiklą. Tarybai patvirtinus veiklos kryptį/kryptis, komitetas, su Lietuvos studentų sąjungos biuro atstovų įsitraukimu, savarankiškai sukurdavo veiklos planą, detalizuodavo tikslus ir diskutuodavo apie galimas priemones, kurios iš esmės spręstų Tarybos nurodytas krypties problemas. Vystant ir kuriant šias priemones komiteto nariai galėjo jas išbandyti praktikoje t.y. savo aukštojoje mokykloje ir kito susitikimo metu dalintis patirtimi su kolegomis, identifikuojant priemonės trūkumus ir privalumus, svarstant kaip galima ją patobulinti, pritaikyti aukštosios mokyklos ar studentų savivaldos specifikai. Svarbus šios veiklos aspektas yra savanoriškumas ir jokių imperatyvų nebuvimas t.y. kiekvienas komiteto narys, kiekviena savivalda prisijungė prie šios veiklos savo noru.

Šis modelis iš esmės remiasi kertine Studentų sąjungos stiprybe – plačiu tinklu, kurio nariai turi skirtingas nuomones, patirtis, pozicijas ir vykdo savo veiklą skirtingose aplinkose. Tik vykdant kartu ši stiprybė yra iš tiesų išreiškiama ir tampa naudinga bei aktualia, kuriančia naudą studentui ir Lietuvos studentų sąjungai. Tai viena iš šios kadencijos pagrindinės minties, jog mes visi esame Lietuvos studentų sąjunga, išraiškų.

Akademinis (ne)sąžiningumas

Pirmoji komiteto nagrinėta tema buvo akademinio nesąžiningumo problematika, ši tema buvo pasirinkta visų pirma dėl to, kad tai buvo ir vis dar yra viena pagrindinių Lietuvos studentų sąjungos temų ir jokia kita interesų grupė veikianti aukštajame moksle mums ją apleidus, jos neplėtos. Taip pat akademinio nesąžiningumo tema buvo pirma ir akivaizdi bendrybė, kuri vienijo visas Studentų sąjungos nares – akademinio sąžiningumo indekso tyrimas parodė, jog ši problema egzistuoja kiekvienoje aukštojoje mokykloje, be jokių išimčių.

Komitetas pirmojo susitikimo, trukusio 3 dienas metu, sukūrė du veiklos planus – planą, kuriame buvo išdėstytos pagrindinės veiklos ir planą, kuriame liko visos kito komiteto darbo metu sugeneruotos idėjos. Pagrindinės veiklos buvo šios:

- 1) Akademinio sąžiningumo deklaracija studentų savivaldoje. Tai idėja sakanti, kad reikia pradėti nuo savęs ir tai, kad studentų savivaldos negali imtis akademinio nesąžiningumo problemos sprendimo, jeigu savo viduje, savo narių tarpe neturi stipraus apsisprendimo tokių veiksmų netoleruoti. Bendros veiklos komitete metu buvo parengtas tokios deklaracijos šablonas ir lydraštis apžvelgiantis esminius tokios deklaracijos elementus ir svarbą.
- 2) Akademinio sąžiningumo deklaracija prieš kiekvieną atsiskaitymą. Tai priemonė, kurios efektyvumas pagrįstas užsienio šalių aukštųjų mokyklų patirtimi ir moksliniais tyrimais, o įgyvendinimas paprastas – kiekvienas studentų atsiskaitymas vykdomas ant iš anksto paruoštų atsiskaitymo lapų, kurių viršuje yra tekstas, kurį pasirašo studentas pasižadėdamas atsiskaitymo metu nesinaudoti neleistinomis priemonėmis ir kitaip

nesukčiauti. Vienokia ar kitokia forma kelios aukštosios mokyklos pasinaudojo komiteto parengtu šablonu ir pradėjo šią priemonę taikyti atsiskaitymų metu.

- 3) Rekomendacijos aukštosioms mokykloms dėl akademinio nesąžiningumo. Šios rekomendacijos buvo orientuotos į atsiskaitymų procedūras, taikomas bausmes ir galimus akademinio sąžiningumo prevencijos būdus. Šias rekomendacijas galima rasti Lietuvos studentų sąjungos leidinyje „Pilkoji akademinio sąžiningumo zona: formos ir rekomendacijos“.

Paminėtos tik kelios komiteto vykdytos veiklos akademinio (ne)sąžiningumo tema, nors šių veiklų buvo kur kas daugiau. Svarbiausia šioje veikloje buvo tai, kad komitetui bendrai sukūrus priemones už jų įdiegimą aukštosiose mokyklose buvo atsakingos pačios savivaldos ir šiuos procesus prižiūrėdavo komiteto susitikimuose dalyvaujantys savivaldų atstovai. Su šia komiteto veikla buvo supažindinta Lietuvos universitetų rektorių konferencija, Lietuvos kolegijų direktorių konferencija, Švietimo ir mokslo ministerija. Šios veiklos dėka keliose Lietuvos aukštosiose mokyklose įvyko esminiai pokyčiai – buvo peržiūrinėjami etikos kodeksai, organizuojamos diskusijos, steigiamos administracijos pareigybės vykdančios veiklą akademinio sąžiningumo tema.

Tačiau, kone svarbiausias šios veiklos aspektas yra tai, kad Lietuvos studentų sąjunga kelis metus iš eilės tyrusi akademinio nesąžiningumo problematiką ėmėsi ją spręsti ir darė tai išnaudojant savo struktūrą kaip esminę stiprybę.

Seniūnai ir studijų programų komitetai

Komitetas galutinai įvykdęs užsibrėžtus tikslus akademinio (ne)sąžiningumo tema toliau nagrinėjo seniūnų ir studijų programų komitetų veiklas. Šios temos buvo patvirtintos Studentų sąjungos Tarybos ir pateiktos komitetui, kuriame buvo suburtos dvi atskiros grupės kiekvienai iš šių temų nagrinėti. Pirmųjų susitikimų metu buvo nuspręsta abiejų temų atveju parengti metodinę medžiagą, kuri būtų orientuota į studentų savivaldas tik pradedančias veiklą šiomis temomis ir studentų savivaldų narius turinčius minimalias žinias apie šias temas. Kitų susitikimų metu buvo sukurta šios metodinės medžiagos struktūra ir generuojamas tolimesnis turinys.

Dalis komiteto narių sutiko būti konsultantais ir patarėjais kitoms savivaldoms, kurios norėtų vystyti savo veiklą susijusią su studijų programų komitetais ir seniūnais. Taip pat verta paminėti, jog komitetas paskutinio susitikimo metu išreiškė norą tęsti darbą studijų programų komiteto ir seniūnų temomis bandant šias metodines medžiagas pritaikyti praktikoje, jas tobulinant ir keičiantis patirtimi.

Komiteto teikiama nauda

Toks komiteto modelis Studentų sąjungos biuro ir pačių komiteto narių nuomone pasiteisino. Vykdamas bendrą veiklą yra ne tik sukuriama apčiuopiami ir aiškūs rezultatai nagrinėjamomis temomis, tačiau kaip ir anksčiau – keliama komiteto narių kompetencija, tačiau ne standartinių mokymų būdu, o per praktiką ir patirties bei nuomonių pasidalijimą. Darbas kartu, dažni susitikimai ir nuolatinis poreikis keistis informacija Lietuvos studentų sąjungos

akademinių ir socialinių reikalų komitetą pavertė bendruomene žmonių, kurie turi reikalingus kontaktus, drąsiai prašo vieni iš kitų pagalbos ir yra atviri naujų narių prisijungimui.

Taip pat toks komiteto veiklos modelis padeda Lietuvos studentų sąjungai sukurti labai realų ir tiesiogiai aukštosiose mokyklose pasireiškiantį pokytį, žmonės kuriantys metodinę medžiagą, rekomendacijas, idėjas lieka atsakingi už jų įgyvendinimą aukštosiose mokyklose.

Mokymai komitetų nariams

Praėjusiais metais Lietuvos studentų sąjunga neapleido ir tradicinės kompetencijų įgijimo priemonės – mokymų. Studentų savivaldų nariai priklausantys ryšių su visuomene, rinkodaros, administratorių bei Lietuvos studento pažymėjimo komitetams turėjo galimybę gilintis ir įgauti specifinių, su jų kasdieniu darbu, susijusių žinių.

Ryšių su visuomene komiteto nariai turėjo galimybę dalyvauti dviejuose mokymuose, kuriuose aptartos šios temos: organizacijos įvaizdis, socialiniai tinklai, komunikacijos strategija ir lobistinė organizacijos veikla. Ataskaitiniu laikotarpiu mokymuose sudalyvavo 48 komiteto nariai.

Studentų savivaldų administratorės turėjo galimybę dalyvauti raštvedybos mokymuose ir nuolat kontaktuoti su Studentų sąjungos biuro darbuotojais dėl kylančių problemų.

Studentų savivaldų nariai administruojantys Lietuvos studento pažymėjimą susitiko tradiciniuose pavasario ir rudens mokymuose, kuriuose sprendė įvairias problemas atsirandančias administruojant pažymėjimą.

Taip pat Lietuvos studento pažymėjimo ir rinkodaros komitetų nariai susitikimų metų aktyviai kūrė Lietuvos studento pažymėjimo strategines gaires, ieškojo pažymėjimo stipriųjų ir silpnųjų pusių bei diskutavo apie įvaizdžio tobulinimą.

Komiteto nariai ne tik turėjo galimybę dalyvauti Lietuvos studentų sąjungos organizuojamuose mokymuose, bet ir buvo nuolat informuojami apie mokymų galimybes už Studentų sąjungos ribų.

Tarptautiniu lygiu veikianti organizacija

Europos studentų sąjunga, Šiaurės ir Baltijos šalių nacionaliniu mastu studentus atstovaujančių organizacijų susitikimai yra ne tik platformos kelti Lietuvos studentų sąjungos narių kompetencijas, pasisemti patirties iš kolegų sėkmių ir nesėkmių, išgirsti apie originalias ir efektyvias veiklos priemones, bet ir galimybė formuoti švietimo politiką tarptautiniu mastu.

Iniciavus ar reikiama linkme pakreipus procesus, kurie vyksta tarptautiniu mastu, Lietuvos studentų sąjunga gali kurti prielaidas ir atramos taškus pokyčiams, kuriuos nori įgyvendinti Lietuvoje. Studentų atstovavimas tarptautiniu mastu yra ne tik galimybė, bet ir didžiulė

atsakomybė siekiant užtikrinti, kad Lietuvos studentijos interesai atsispindėtų ir oficialiuose Europos studentų sąjungos sprendimuose ir pozicijose.

Tarptautiniai renginiai Lietuvoje

Per du veiklos metus Lietuvos studentų sąjunga drąsiai pasitiko du didelius iššūkius – Europos studentų sąjungos ir Šiaurės šalių studentų sąjungos susitikimų organizavimą Lietuvoje.

Kauno technologijos ir Vytauto Didžiojo universitetuose vyko Europos studentų konventas – tradicinis Europos studentų sąjungos susitikimas, kuriame dalyvavo daugiau nei 100 studentų atstovų iš 39 Europos šalių. Renginio tema – „Europos aukštojo mokslo tarptautiškumas ir jo įtaka Europos Sąjungos išorinei politikai“. Trijų dienų susitikimas buvo įtrauktas į Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai nevyriausybinių organizacijų darbotvarkę, tarp susitikimo dalyvių – LR Švietimo ir mokslo ministras Dainius Pavalkis, tuometinis Lietuvos universitetų rektorių konferencijos prezidentas Petras Baršauskas, garsi aukštojo mokslo ekspertė, Harvardo universiteto mokslininkė Manja Klemenčič, Erasmus Student Network pirmininkas Stefan Jahke ir kiti aukštojo mokslo ekspertai.

Renginyje rengta studentų deklaracija, skirta išreikšti Europos studentų atstovų įžvalgas dėl paskutinio Europos komisijos komunikato „Europos aukštasis mokslas pasaulyje“ bei tarptautiškumo įtakos regioniniam bendradarbiavimui tarp Europos Sąjungai priklausančių ir nepriklausančių valstybių. Dokumente pateiktos studentų atstovų įžvalgos dėl aukštojo mokslo tarptautiškumo ir studentų mobilumo skatinimo bei apibrėžta išsilavinimo svarba šiuolaikinėje visuomenėje.

Klaipėdoje vyko Šiaurės šalių studentų sąjungų susitikimas (Nordic Organisational Meeting – NOM). Daugiau nei 30 studentų atstovų ir aukštojo mokslo ekspertai diskutavo apie akademinio sąžiningumo svarbą ir užtikrinimą švietimo sistemoje. Susitikimo metu priimta oficiali NOM pozicija dėl akademinio sąžiningumo skatinimo Šiaurės šalių regione. Dokumente akcentuojama, kad akademinis nesąžiningumas kuria sukčiavimo kultūrą, didina korupciją ir daro įtaką aukštojo mokslo nuvertėjimui. Aukštųjų mokyklų administracijos skatinamos netoleruoti nesąžiningo elgesio ir imtis prevencinių priemonių. Lietuvos studentų sąjunga kreipėsi į Lietuvos universitetų rektorių ir kolegijų direktorių konferencijas norėdama atkreipti dėmesį į akademinio nesąžiningumo problemą ir pasekmes. Artėjant rudens egzaminų sesijai aukštųjų mokyklų vadovai kviesti palaikyti studentų iniciatyvą dėl akademinio sąžiningumo skatinimo.

Dalyvavimas Europos studentų sąjungos Valdyboje

Ataskaitiniu periodu Lietuvos studentų sąjunga nedalyvavo tik viename Europos studentų sąjungos Valdybos susitikime, kuris vyko Azerbaidžiane. Šio susitikimo pagrindinė tema buvo žmogaus teisės. Nedalyvavimo šiame susitikime nelaikome praradimu, o priešingai – tikslingu finansų sutaupymu. Tai patvirtinta dalyvavusių šalių atstovų suteiktas grįžtamasis ryšys, kuris buvo itin neigiamas. Dalyvavimas kituose Valdybos susitikimuose buvo aktyvus ir atnešė rezultatų tiek Europos studentų sąjungai, tiek Lietuvos studentų sąjungai.

Vienoje vykusiame 66-ajame Valdybos susitikime į Europos studentų sąjungos vykdomąjį komitetą buvo antrą kartą išrinktas, Lietuvos studentų sąjungos Alumni Maksimas Milta. Taip pat Lietuvos studentų sąjunga buvo išrinkta kaip viena iš keturių nacionalinių organizacijų, kurios turės įvertinti naujos Turkijos nacionalinės studentų sąjungos kandidatūrą į Europos studentų sąjungą. Taip pat Lietuvos studentų sąjunga buvo išrinkta į ESU „Learning outcomes“ darbo grupę. Darbo grupės susitikimo metu Lietuvos studentų sąjunga iniciavo tris pozicijų keitimus ir pritarė dvylikai kitų nacionalinių sąjungų siūlomų keitimų. 65-ajame ESU Valdybos susitikime buvo visuotinai patvirtinta Lietuvos studentų sąjungos rezoliucija akademinio nesąžiningumo tema.

Lietuvos studentų sąjungos atstovai dalyvavo keturiuose Europos studentų sąjungos Konventuose ir buvo vieno iš jų organizatorė. Studentų sąjungos atstovai aktyviai įsitraukė į visas diskusijas, užmezgė vertingus kontaktus su užsienio šalių sąjungų atstovais bei nuolatos laikėsi nuoseklios pozicijos Bolonijos proceso klausimais teigiant, kad į Europos aukštojo mokslo erdvę įsitraukusios šalys nėra vienodai ir tinkamai įdiegusios visų Bolonijos proceso priemonių, todėl skatinti šio proceso visuotinį progresą ir judėjimą į priekį reikštų tik didesnio pasiekimų skirtumo sukūrimą Europos aukštojo mokslo erdvėje.

Įsitraukimas į procesus susijusius su kokybės užtikrinimu

Ataskaitiniu periodu Lietuvos studentų sąjunga turėjo du atstovus Europos studentų sąjungos kokybės užtikrinimo sąrašė – Moniką Simaškaitę ir Andrių Zalitį. Andrius Zalitis buvo išrinktas kaip vienas iš aštuonių asmenų atstovaujančių Europos studentų sąjungą Europos kokybės agentūrų tinklo konferencijoje, po kurios šie aštuoni studentų atstovai buvo apmokomi vertinti tinklui priklausiančias ar į tinklą įstoti pretenduojančias kokybės agentūras. Taip pat Lietuvos studentų sąjunga teikė pasiūlymus Europos studentų sąjungos redaguojamiems dokumentus:

- 1) ECTS kredito vartotojo gidui;
- 2) Europos studijų kokybės standartams ir gairėms;
- 3) PASCL (*Peer assesment of student centered learning*) projekto veiklos planui;
- 4) Bolonijos proceso metinei ataskaitai.

Lietuvos studentų sąjunga įsitraukė į leidinio „Bolonijos procesas studentų akimis 2015“ kūrimo procesą, atsakė į visas Bolonijos proceso priemones apimantį klausimyną bei pateikė savo poziciją dėl šio leidinio paskirties ir struktūros.

Lietuvos studentų sąjunga aktyviai įsitraukė į vidines NOM diskusijas dėl šios bendradarbiavimo platformos strateginės krypties. Lietuvos studentų sąjungos pozicija buvo laikyti NOM bendradarbiavimo, informacijos sklaidos platforma ir sieti NOM temas bei rezoliucijas su Šiaurės šalių ministrų sprendimais susijusiais su aukštuoju mokslu. Galutinis sprendimas dėl šios platformos ateities bus priimtas ateityje.

Komunikacija tarptautiniame tinkle

Ataskaitiniu periodu Lietuvos studentų sąjunga atsakė į kitų šalių sąjungų užklausas dėl įvairių Lietuvos aukštojo mokslo sistemos klausimų. Lietuvos studentų sąjunga ESU

komunikacijos tinklu pasinaudojo du kartus – formuojant poziciją dėl rotacijos ir poziciją dėl aukštojo mokslo finansavimo.

Įsitraukimas į ESU projektą „Vote for education“

Šio projekto metu nacionalinės studentų sąjungos – ESU narės – kreipėsi į savo šalies kandidatus į Europos Parlamentą kviesdamos pasirašyti pasižadėjimo deklaraciją. Šiame dokumente buvo dėstomas pasižadėjimas, jog išrinkimo atveju Europos Parlamentaras skirs didesnę dėmesį tarptautinėms švietimo problemoms, pasisakys už didesnę aukštojo mokslo finansavimą ir studentų laisves. Lietuvos studentų sąjunga kreipėsi į visų partijų kandidatus ir trys iš jų sutiko šią deklaraciją pasirašyti, tačiau jie nebuvo išrinkti į Europos parlamentą.

Tikslinės grupės poreikius žinanti organizacija

Lietuvos studentų sąjunga atstovaudama studentams nacionaliniu lygmeniu savo veiklą kildina iš studentų poreikių, kuriuos sužino pirma – iš Studentų sąjungos narių – studentų savivaldų, antra – tiesiogiai vykdydama studentų nuomonės tyrimus arba trečia – vykdydama projektus arba kitus tyrimus.

Lietuvos studentų sąjunga formuodama savo pozicijas dažniausiai remiasi savo narių, studentų savivaldų išsakoma pozicija. Ataskaitiniu laikotarpiu LR Vyriausybei, Švietimo ir mokslo ministerijai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Valstybiniam studijų fondui, Studijų kokybės vertinimo centrui, Europos studentų sąjungai ar kitoms valstybinėms institucijoms parengė ir išsiuntė daugiau nei 25 pozicijas apžvelgiančias įvairaus pobūdžio ir masto aukštojo mokslo temas. Šios pozicijos buvo tvirtinamos Lietuvos studentų sąjungos Tarybos posėdžių metu ar elektroniniu balsavimu.

Lietuvos studentų sąjunga formuodama savo pozicijas atlieka studentų nuomonės tyrimus. Šiais metais buvo atlikti šie tyrimai:

Tyrimas: Jaunimo požiūris į verslo skaidrumą ir korupcijos lygį

Lietuvos studentų sąjunga kalbėdama apie akademinį sąžiningumą ir atlikusi akademinio sąžiningumo indekso tyrimą pastebėjo, kad studentai nesąžiningumo studijų metu nesieja su nesąžiningu elgesiu kitose srityse, todėl 2014 m. lapkričio mėn. kartu su „Baltoji banga“, rinkos tyrimų bendrove „RAIT“ ir Lietuvos jaunimo organizacijų taryba atliko tyrimą, kuriuo siekė išsiaiškinti, kaip jauni žmonės vertina verslo sąžiningumą, skaidrumą ir korupcijos apraiškas Lietuvoje. Net 89 proc. Lietuvos jaunimo įsitikinę, kad Lietuvoje yra įmonių, mokančių atlyginimus „vokeliuose“. Daugiau nei kas trečias (38 proc.) jaunas pilietis teigia, kad griežtai nesutiktų su pasiūlymu gauti dalį algos „vokelyje“. Beveik pusė (42 proc.) respondentų nepirktų prekių ir paslaugų iš įmonių, jeigu žinotų, kad atlyginimai jose mokami neskaidriai. Apklausoje rezultatai atskleidžia, kad jaunieji Lietuvos gyventojai pasigenda skaidrumo tiek versle, tiek valstybinėse įstaigose, ypač sveikatos apsaugos sektoriuje. Jaunosios kartos vertybės yra kitokios: atsakomybę, atskaitomybę ir sąžiningumą jie laiko neatsiejama verslo dalimi. Jaunimo tyrimas parodė, kad absoliuti dauguma (95 proc.) jaunų žmonių niekada nėra ėmę kyšio, o 82 proc. niekad jo nėra davę. Du iš trijų respondentų (67 proc.) nurodė niekad nepirkę

nelegalių kontrabandinių prekių. Paklausti apie Lietuvos verslo savybes, daugiausiai jaunimo nurodė „inovatyvumą“ bei „patrauklumą jaunimui“. Kita vertus, respondentų nuomone, Lietuvos verslui mažiausiai būdinga mokėti visus skiriamus mokesčius. Labiausiai korumpuotomis valstybinėmis įstaigomis Lietuvos jaunimas laiko vietines ir respublikines ligonines, poliklinikas, kelių policiją ir teismus. Toleruoti kyšininkavimo ir korupcijos jauni žmonės Lietuvoje nelinkę – dauguma respondentų nurodė, kad gavę tiesioginę užuominą su nurodymu sumokėti kyšį, imtųsi veiksmų.

Tyrimas: Studentų patiriama finansinė našta praktikų metu

2014 metų gruodžio mėn. atliktu tyrimu buvo siekiama išsiaiškinti ir įvertinti studentų praktikų metu patiriamą finansinę naštą, palyginti studentų patiriamas išlaidas studijų ir praktikų metu. Taip pat buvo siekiama nustatyti kokią įtaką finansinės praktikos sąlygos daro studentų mobilumui. 43 proc. tyrime dalyvavusių studentų teigė, kad praktikų metu išleidžia daugiau lėšų nei studijų metu. 26 proc. apklaustų studentų nurodė, kad jų išlaidos praktikų metų išaugo daugiau nei 250 Lt (72 eurų). 45 proc. apklaustų studentų nurodė, kad išlaidos praktikos ir studijų metu skyrėsi nežymiai. Tik 12 proc. apklaustųjų atlikdami praktiką jautė išlaidų sumažėjimą lyginant su studijomis. Padidėjusią finansinę naštą praktikų metu lemia padidėjusios išlaidos skiriamos būsto nuomai. Šis tyrimas buvo pristatytas Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministrui Dainiui Pavalkiui, taip pat 2015 m. vasario mėn. buvo suorganizuotas renginys „Akademiniai pusryčiai“, kuriuose be Lietuvos studentų sąjungos atstovų dalyvavo Švietimo ir mokslo viceministras Rimantas Vaitkus bei LR Seimo vicepirmininkas Vydas Gedvilas, kuris pripažino praktikų sukeltą finansinės naštos problemą. Anot jo, reikalingas Švietimo ir mokslo bei Socialinių reikalų ir darbo ministerijų dialogas siekiant finansinės naštos patiriamos praktikų metu mažinimo ir efektyvaus jaunimo nedarbo problemos pažabojimo. Pirmą kartą Lietuvos studentų sąjungos atliktu tyrimu buvo siekiama atskleisti kas sudaro didžiausią studentų išlaidų dalį atliekant praktiką bei kokie veiksniai studentui yra esminiai pasirenkant praktikos vietą ar instituciją. Taip pat siekta išsiaiškinti studentams suteikiamos finansinės paramos įtaką praktikų metu patiriamos finansinės naštos mažinimui.

Lietuvos studentų sąjunga norėdama visapusiškai įsitraukti į aukštojo mokslo politikos formavimą ir pateikti savo ekspertinę nuomonę turi nuolat operuoti naujausia informacija ir vykdyti tokią informaciją suteikiančius tyrimus. Labai dažnai analizuojant konkrečius studijų proceso elementus aukštosiose mokyklose išaiškėja sisteminės, viso Lietuvos aukštojo mokslo problemos, teisinio reguliavimo spragos ar teisės normų įgyvendinimo nuokrypiai ir dėl to įsivyrėja nevienodas studentų teisių įgyvendinimas. Šiais metais Lietuvos studentų sąjunga vykdė šiuos projektus:

Tyrimas apie diplomų priedelių papildomą apmokestinimą

Nors LR Mokslo ir studijų įstatymo 76 straipsnyje nurodoma, jog studentai, besimokantys valstybės finansuojamose vietose neturėtų mokėti jokių papildomų įmokų, susijusių su studijų programos įgyvendinimu, vis dėlto ne visos aukštosios mokyklos šią įstatymo nuostatą vykdo.

2014 m. gegužės mėnesį Lietuvos studentų sąjunga trečią kartą atliko tyrimą dėl diplomo bei jo priedėlio mokesčio. Šių metų tyrimas parodė, kad situacija taisosi – didžioji dalis aukštųjų mokyklų jau panaikino įmokas, vis dėlto kelios institucijos šią rinkliavą vis dar taiko. Studentų sąjunga apie šiuos pažeidimus informavo LR Švietimo ir mokslo ministeriją. Aukštosios mokyklos, kuriose vis dar renkamas mokestis už diplomo ir jo priedėlį, yra informuotos apie tokios veiklos neteisėtumą ir raginamos panaikinti mokestį.

Tyrimas: praktikų modeliai Lietuvos aukštosiose mokyklose

Lietuvos studentų sąjungos 2014 m. vasario – gegužės mėnesiais vykdyto projekto tikslas, buvo išanalizuoti Lietuvos aukštosiose mokyklose taikomus išorinės (profesinės) praktikos modelius ir pateikti bendro pobūdžio rekomendacijas šių modelių tobulinimui. Projekto darbo grupę projekto vykdymo laikotarpiu konsultavo Lietuvos aukštųjų mokyklų darbuotojai, Europos studentų sąjungos vykdomojo komiteto atstovai, Studijų kokybės vertinimo centro bei Švietimo ir mokslo ministerijos atstovai. Nurodytu laikotarpiu buvo vykdomos dvi pagrindinės projekto veiklos:

- 1) Lietuvos aukštųjų mokyklų vidinių dokumentų, reglamentuojančių praktikų modelį ir jo įgyvendinimą, analizė;
- 2) Susitikimai su Lietuvos aukštųjų mokyklų atstovais, kurių metu praktikų modeliai ir jų taikymas buvo aptariami išsamiai (10 aukštųjų mokyklų).

Baigus analizę buvo pateiktos pastabos apie praktikų modelio Lietuvoje silpnąsias vietas. Nors ne visos rekomendacijos ar pastabos yra aktualios kiekvienai Lietuvos aukštajai mokyklai, tačiau kiekvienos aukštosios mokyklos atstovai ar studentų savivaldos nariai rekomendacijose ras jiems aktualios informacijos ir galės įsivertinti savo aukštosios mokyklos praktikos taikymo modelį, remiantis šiomis rekomendacijomis bei atrasti tam tikras jų aukštojoje mokykloje taikomo modelio silpnąsias vietas ir imtis atitinkamų veiksmų praktikų modelio gerinimui. Šio projekto rekomendacijos yra patalpintos Lietuvos studentų sąjungos internetiniame puslapyje, kur su jomis gali susipažinti tiek studentų savivaldų, tiek aukštųjų mokyklų atstovai.

ECTS projektas

Vienas iš naujų Lietuvos studentų sąjungos veiklų, kuria stengiamasi identifikuoti problemą ir galimą jos sprendimą įtraukti į valstybės institucijų darbotvarkes. ECTS įdiegimas Lietuvoje įvyko senai, tačiau iki šiol niekas neatliko tyrimo ar įdiegimas buvo kokybiškas. Lietuvos studentų sąjunga šią problemą pradėjo kelti prieš metus. Buvo laimėtas ECTS tyrimo metodologijos parengimo projektas. Projekto rėmuose paruošta tyrimo metodologija, suformuoti klausimynai.

Atlikus parengiamuosius darbus, pradėta ieškoti galimybių atlikti tyrimą ir formuoti atitinkamą politiką šiuo klausimu. Galime pasidžiaugti, jog ECTS tyrimo klausimas tapo naujo Bolonijos ekspertų grupės projekto ašimi. Projektas buvo patvirtintas Europos komisijos ir jau

pradėjo vykti. Lietuvos studentų sąjunga šioje grupėje turi du atstovus Gabrielę Gendvilaitę ir Paulius Baltoką. Vadovaujant Lietuvos studentų sąjungai paruošti viešojo pirkimo techniniai reikalavimai ir Švietimo mainų paramos fondas šiuo metu pradėjo vykdyti viešąjį pirkimą tyrimo atlikimui. Galime pasidžiaugti ne tik tuo, jog pagaliau Lietuvoje bus ištirtas ECTS įdiegimo kokybinis lygmuo, tačiau ir tuo, jog tai tapo dar vienu pavyzdžiu, kuomet Lietuvos studentų sąjungos iškelta problema yra įtraukiama į valstybės institucijų darbotvarkę.

Išmanius sprendimus kurianti ir diegianti organizacija

Studentas – tai visuomenės dalis, kuri sugeba pragyventi už mažiausią pinigų sumą, o kartu ne tik pragyventi, tačiau ir studijuoti, bei linksintis. Tai socialinis statusas, kurį visi apibūdina kaip vieną geriausių gyvenime. LSP šio statuso įrodymas ir pagalba studentams.

Lietuvos studento pažymėjimas – nuolatos tobulėjantis socialinis projektas. LSP yra vienintelis studento statusą įrodantis ir valstybės pripažintas dokumentas. O už jo slepiasi begalė paslaugų aukštosiose mokyklose ir valstybinėse įstaigose, socialinių lengvatų.

Mito, kad LSP gaminamas 2 savaites paneigimas

Tai buvo mitas ir opi problema, kurią siekėme išspręsti šios kadencijos metu. Iki šiol Studentų sąjunga ne kartą buvo susilaukusi viešų ir privačių skundų dėl studento pažymėjimo išdavimo, stengėmės kaip įmanoma sumažinti skundų kiekį optimizuojant pažymėjimo gamybos ir išdavimo procesus.

Ataskaitiniu laikotarpiu buvo organizuojami posėdžiai, pasitarimai ir derybos tarp Švietimo ir mokslo ministerijos, aukštųjų mokyklų ir Lietuvos studentų sąjungos dėl duomenų pateikimo. Buvo nuspręsta, kad aukštosios mokyklos privalo duomenis pateikti į Studentų registrą iškart po antro priėmimų turo, apie rugpjūčio 20-22 d. Tuo tarpu, Studentų registre visi pakeitimai privalo būti padaryti iki vasaros pradžios ir suderinti su aukštųjų mokyklų duomenų bazėmis.

Gamybos procesų pakeitimas ir logistikos optimizavimas

Jau šiemet rugsėjo 1 d. pažymėjimus turėjo apie 4000 studentų, rugsėjo 5 d. buvo pagaminta apie 15000 pažymėjimų. Viso šiemet pagaminta 32000 pažymėjimų. Žiniasklaidoje buvo pasirodęs tik vienas straipsnis, kuris tikėtina buvo provokacija, mat straipsnyje nebuvo jokio konkretaus atvejo ar skundo. Taip pat gauta padėka iš Švietimo ir mokslo ministerijos už puikų susitvarkymą su procesu.

Lietuvos studento pažymėjimo gamybos procese optimizavome gamybos kiekius, sutrumpinome logistikos laiką. Intensyviau rudens metu nuo tinkamo LSP užsakymo LSP gamyba trunka 2 dienas, logistika – 1 dieną. Atsiėmimas priklauso nuo laiko ir vietos, kuriuos renkasi pats studentas.

LSP universitete

Šiomet buvo pirmieji metai po ilgos pertraukos, kai Lietuvos studentų sąjunga gamino pažymėjimus visiems studentams universiteto užsakymu. Tokia praktika išbandyta Aleksandro Stulginskio universitete. Šitoks užsakymo ir gamybos modelis leido dar labiau optimizuoti LSP gamybą ir beveik visi Aleksandro Stulginskio universiteto studentai savo pažymėjimus turėjo jau rugsėjo 1-2 dienomis.

LSP veikia ne tik kaip nuolaidų kortelė, o ir tarnauja studentui atliekant paprastas funkcijas aukštojoje mokykloje. Su LSP galima patekti į bendrabutį, susimokėti už maistą, pasiimti knygą bibliotekoje ir atlikti kitas funkcijas.

Eigoje ir ateities planai

Siekdama pagreitinti LSP išdavimo procesą Lietuvos studentų sąjunga pradės išdavinėti pažymėjimus anksčiau nei rugsėjo 1 d., tačiau nurodys jų galiojimo pradžios datą.

Pradėti planavimo darbai siekiant atnaujinti LSP užsakymo schemą ir mechanizmus puslapyje, jog studentas rastų arba arčiausiai jo gyvenamosios vietos esantį punktą, kur atsiimti LSP, arba kur tai galima padaryti greičiausiai.

Ruošiamas Aleksandro Stulginskio universiteto modelio pasiūlymas aukštosioms mokykloms, pradėtos derybos su kitomis aukštosiomis dėl galimybės taikyti tokį užsakymo modelį. Aleksandro Stulginskio universitetas išreiškė norą toliau bendradarbiauti tokia pačia schema.

Padaryti paruošiamieji darbai LSP strategijai, peržiūrima nauja užsakymo schemas logika bandant ją adaptuoti prie masinių aukštųjų mokyklų, o ne individualių studentų užsakymų.

Tradicijas ir pilietiškumo idėjas puoselėjanti organizacija

Lietuvos studentų sąjunga tiki, kad tradicijų puoselėjimas ir pilietiškumo idėjų sklaida yra viena iš esminių jos gyvavimo sąlygų. Praėjusiais metais stengtasi ne tik išlaikyti pirmtakų kurtas ir puoselėtas tradicijas, bet ir kurti naujas.

Tradiciniai Studentų sąjungos renginiai

Tarptautinė studentų diena

Minint Tarptautinę studentų dieną, lapkričio 17-ąją, Lietuvos studentų sąjungos iniciatyva 6 studentai turėjo galimybę vienai dienai užimti atsakingiausias pareigas einančių Švietimo ir mokslo ministerijos darbuotojų vietas. Ministerijos darbuotojus pavadavę studentai gilinosi į neformalių kompetencijų užskaitymo problematiką Lietuvoje.

Taip pat Lietuvos studentų sąjunga rėmė regionų iniciatyvas organizuoti šventę Lietuvos studentams. Praėjusiais metais Tarptautinės studentų dienos renginių organizavimui skirta 15 tūkst. litų.

Asamblėja

Rugpjūčio 29-31 d. pajūryje vyko tradicinė, jau 23-ioji, Lietuvos studentų sąjungos Asamblėja. Renginyje studentai parengė studentišką aukštojo mokslo 2030-aisiais viziją apimančią: studijų programos sandarą, moksleivių informavimą, švietimo funkcijas valstybėje, aukštojo mokslo finansavimą, socialinę dimensiją aukštajame moksle.

Mažiau aukštųjų mokyklų, 2 proc. nuo BVP aukštajam mokslui, lankstesnis studijų procesas, nešališkas informacijos šaltinis apie aukštąsias mokyklas, didesnės stipendijos gerai besimokantiems, – tokį aukštąjį mokslą 2030-aisiais nori matyti Lietuvos studentų sąjungos Asamblėjos „Rytojaus švyturiai“ dalyviai. Studentų manymu, vienas esminių pokyčių turinčių įvykti iki 2030-ųjų – valstybės požiūrio į aukštąjį mokslą pasikeitimas. Valstybės pažangos strategijoje „Lietuva 2030“ švietimas įvardinamas kaip vienas pagrindinių elementų leisiančių kurti sumanią visuomenę.

Asamblėjos metu didelis dėmesys buvo skirtas sklandaus perėjimo iš vidurinio į aukštąjį mokslą užtikrinimui. Pasak studentų, moksleiviams itin trūksta nešališko informacijos apie aukštąsias mokyklas šaltinio, kadangi šiuo metu pagrindinis informatorius yra pačios aukštosios mokyklos, kurios, be jokios abejonės, stengiasi išryškinti savo stiprybes. Studentų teigimu, daugiau dėmesio turėtų būti skiriama mokyklų karjeros centrams ir jų funkcijų peržiūrėjimui.

Rezoliucijos Lietuvos aukštajam mokslui kurtos Lietuvos studentų sąjungos Asamblėjos, vykusios rugpjūčio 29-31 d. metu. Asamblėja, tai tradicinis jau 23-us metus vykstantis renginys, kuriuo skatinamas dialogas tarp studentų, moksleivių, aukštojo mokslo politiką formuojančių institucijų bei verslo sektoriaus. 2014-ųjų metų Asamblėja, tema „Rytojaus švyturiai“, buvo skirta žvilgsniui į aukštojo mokslo ateitį 2030-aisiais metais.

Kalėdinis Padėkos vakaras

2014 m. gruodžio 20 d. Kauno miesto Rotušėje Lietuvos studentų sąjunga paminėjo svarbiausius metų įvykius ir įvertino žmones labiausiai prisidėjusius prie sėkmingo studentų atstovavimo. Tradiciniame Padėkos vakare ne tik įteikti apdovanojimai už nuopelnus studentijai, bet ir pašmaikštauta apie labiausiai nenusisėkusius sprendimus aukštojo mokslo srityje.

„Metų improvizacija aukštajame moksle“ studentai pripažino Konstitucinio Teismo išaiškinimą dėl gerai besimokančio studento, anot studentų atstovų šis sprendimas užminė didelę mįslę visai akademinėi bendruomenei kaip vis dėlto turėtų būti rotuojami studentai ir įvarė į kampa ne tik aukštąsias mokyklas, bet ir aukštojo mokslo politiką formuojančias institucijas.

Studentų šventėje dalyvavęs ministras pirmininkas Algirdas Butkevičius atsiėmė „Metų studentų draugo“ apdovanojimą.

Šventinio vakaro metu taip pat apdovanota Kauno technologijos ir Vytauto Didžiojo universitetų studentų atstovybių iniciatyva „Studentų skveras“ – atnaujinta Vienybės aikštės

dalis, esanti tarp KTU ir VDU centrinių rūmų. Renginio metu apdovanoti ir labiausiai studentiškam judėjimui nusipelnę žmonės: metų lyderiu pripažintas buvęs Vilniaus Gedimino technikos universiteto studentų atstovybės prezidentas Dionis Martsinkevichus, metų koordinatoriumi tapo Klaipėdos valstybinės kolegijos studentų atstovybės narys Donatas Averkinas, metų akademu pripažinta Aleksandro Stulginskio universiteto studentų atstovybės narė Agnė Pranckutė.

Lietuvos edukologijos universiteto studentų atstovybė paskelbta metų feniksu už išaugusias pastangas gerinti atstovavimo kokybę ir aktyviau dalyvauti aukštosios mokyklos sprendimų priėmime. O viena svarbiausių vakaro nominacijų „Metų studentų savivalda“ džiaugėsi Kauno technologijos universiteto studentų atstovybė. Jos prezidentas Mindaugas Valkavičius džiaugėsi įvertinimu ir teigė, kad ir kitais metais dės pastangas stiprinant studentų atstovavimą, sieks dar didesnių tikslų bei stengsis vykdyti iniciatyvas skirtas ne tik KTU studentams, bet ir viso miesto bendruomenei.

Kalėdinis savivaldų lankymas

Puoselėta tradicinio Studentų savivaldų lankymo idėja. Praėjusių metų gruodžio mėnesį Lietuvos studentų sąjungos biuro nariai aplankė 29 savivaldas, kuriose neformaliai bendravo su savivaldų atstovais, aiškinosi pagrindinius iššūkius atstovaujant studentus aukštojoje mokykloje bei konsultavo įvairiais klausimais.

Naujų tradicijų kūrimas

Vasaros sąskrydis

Liepos 4-6 d. vyko pirmasis Lietuvos studentų sąjungos vasaros sąskrydis, jame dalyvavo apie 80 dalyvių iš 14 savivaldų. Studentų sąjungos sąskrydis unikalus savo idėja – savivaldos turėjo galimybę dalyvauti renginyje be dalyvių kvotų, nepaisant aukštosios mokyklos, jos savivaldos dydžio ar statuso. Sąskrydžio dalyviai turėjo galimybę susipažinti ir pabendrauti neoficialioje aplinkoje.

„Helovinas“

Spalio 31 d. Lietuvos studentų sąjunga kvietė savivaldas neformaliai pabendrauti ir surengė Helovino filmų peržiūrą. Neformaliame susitikime dalyvavo 22 studentų atstovybių nariai.

Pilietiškumą puoselėjančios iniciatyvos

„Su gimtadieniu, Lietuva“

2014-aisiais metais didžiausių Lietuvos jaunimo organizacijų pradėta iniciatyva „Su gimtadieniu, Lietuva!“, skirta paminėti valstybės Nepriklausomybės dieną. Jos tikslas – suburti tautiečius, gyvenančius Lietuvoje ar užsienyje, kartu paminėti valstybės gimtadienį. Organizatorių džiaugsmui, pernai ši akcija susilaukė didelio Lietuvos visuomenės susidomėjimo – istorinėje fotogalerijoje įsiamžino daugiau nei 6 tūkstančiai Lietuvos piliečių.

2015-aisiais metais pratęsta iniciatyva sulaukė ne mažesnio visuomenės susidomėjimo. Lietuvą su gimtadieniu sveikino politikos, verslo, akademinų bendruomenių atstovai, moksleiviai ir studentai. O UAB „Lietuvos geležinkeliai“ suteikė progą keleiviams ryšintiems trispalvę keliauti su nuolaida.

„Lietuvai ir man“

2015 m. vasario 10 d. Nacionalinėje dailės galerijoje Prezidentė Dalia Grybauskaitė kartu su mokinių ir jaunimo organizacijomis paskelbė iniciatyvos „Lietuvai ir man“ pradžia. Renginyje dalyvavo švietimo ir mokslo ministras prof. Dainius Pavalkis, moksleiviai, studentai, akcijos ambasadoriai Gabrielius Liaudanskas-Svaras, Neringa Čereškevičienė, Maksas Melmanas su grupe „Biplan“.

Jaunimo iniciatyvos „Lietuvai ir man“ idėja – originaliai paminėti Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 25-metį. Iki kovo 11 d. mokiniai, mokytojai, tėvai, visos mokyklų bendruomenės, taip pat užsienyje gyvenantys Lietuvos piliečiai buvo kviečiami pinti trispalves – geltonos, žalios, raudonos spalvos – draugystės apyrankes, jas nešioti ir dovanoti Lietuvai.

Neįprastą akciją, simboliniu būdu sutelksiančią lietuvius visame pasaulyje, pasiūlė jaunoji karta, užaugusi su Nepriklausomybe. Akciją „Lietuvai ir man“ inicijavo keturios jaunimo organizacijos: Lietuvos moksleivių sąjunga, Mokinių parlamentas, Lietuvos studentų sąjunga ir Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (Lijot). Akciją remia ir palaiko Švietimo ir mokslo ministerija. Globoja Lietuvos Prezidentė Dalia Grybauskaitė.
